

sij

stran 4

**METAL-EKO SISTEM ZA
ZANESLJIVO OSKRBO Z
JEKLENIM ODPADKOM**

stran 10

**ACRONI: PREDELOVANJE
ŽLINDRE NI VEČ TABU**

stran 17

**ČLANI METALOVEGA PRODAJNEGA
TIMA SKUPAJ PRIPRAVLJENI NA
TRŽNE IZZIVE**

strani 38-39

**SIJ IN METAL RAVNE
NA OSEMTISOČAKU**

INVESTIRAMO

4 METAL-EKO SISTEM ZA ZANESLJIVO OSKRBO Z JEKLENIM ODPADKOM

6 INTELIGENTNA RAZSVETLJAVA V NOŽIH RAVNE

POROČAMO

7 ULITO V ŠTEVILKE AVGUSTA 2012

INOVIRAMO

8 SAMO POSTAVITEV IN UPORABA NOVE NAPRAVE V PROCESU ŠE NISTA ZAGOTOVILO ZA DOBRE REZULTATE

NAPREDUJEMO

10 PREDELOVANJE ŽLINDRE NI VEČ TABU

PREMAGUJEMO NEPREDVIDLJIVE OKOLIŠČINE

11 TEMNA NOČ ZA SKORAJ VSO GORENJSKO

13 PREPREČENA GOSPODARSKA ŠKODA

SODELUJEMO

15 50 LET DELOVANJA METALURŠKEGA INŠTITUTA "KEMAL KAPETANOVIČ"

TRŽIMO

17 ČLANI METALOVEGA PRODAJNEGA TIMA SKUPAJ PRIPRAVLJENI NA TRŽNE IZZIVE

MARKETINŠKI KOTIČEK

18 KAJ SE DOGAJA Z AVTOMOBILSKO INDUSTRIJO?

POTRJUJEMO KAKOVOST

20 30 LET CERTIFIKATA TÜV SÜD INDUSTRIE SERVICE

PREDSTAVLJAMO NAJBOLJŠE SODELAVCE

21 DOBRO DELO SE IZPLAČA – NAGRAJENI DELAVCI

KADRUJEMO

24 KADROVSKA GIBANJA V JULIJU 2012

25 KADROVSKA GIBANJA V AVGUSTU 2012

VZGAJAMO NASLEDNIKE

26 ZASLUŽILI JEKLENI KRUIH

ANKETIRAMO

28 KAKO SE V DANAŠNJIH ČASIH, KO GOSPODARSKA KRIZA SEGA PO PODJETJIH, POČUTITE KOT DEL USPEŠNE IN RAZVIJAJOČE SE SKUPINE SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA?

OBVEŠČAMO

30 DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE JE NALOŽBA ZA PRIHODNOST

SKRIBIMO ZA VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

31 PROMOCIJA ZDRAVJA

33 KAKO PREPREČITI IZGUBO TEKOČINE

PREDSTAVLJAMO SODELAVCE

34 LOKOSTRELSTVO, MOJ HOBI

SPONZORIRAMO IN OBNAVLJAMO ENERGIJO

36 DOŽIVETI KREJANOV MEMORIAL 2012

OBNAVLJAMO ENERGIJO

38 BROAD PEAK – IZPOLNJENE SO SANJE GENERACIJ KOROŠKIH ALPINISTOV

LOKALNO-AKTUALNO

40 USTANOVITEV REGIJSKE ŽENSKE ODOBJKARSKE SELEKCIJE

42 ZAKLADI GORENJSKE

44 TUDI TAKO SE DELA!

OBUJAMO PRETEKLOST

45 O FABRIŠKEM DELU NA NEVARNIH VIŠINAH – PA O NOGOMETU IN TELOVADNEM DRUŠTVU V GUŠTANJU

OVEKOVEČAMO

48 ACRONIJEVCI ODLIČNI FOTOGRAFI

ŠPIKOV KOT

50 PTIČJI ŠPIK

51 AFORISTIČNA ŠARŽA

51 KARIKATURA

52 MODRUJEMO

52 MOŽGANSKI KRIŽKRAŽ

Fotografija na naslovnici:
www.photopress.com

SIJ Slovenska industrija jekla
skupina

Interni mesečni časopis skupine SIJ – Slovenska industrija jekla

Glavna in odgovorna urednica:
Anja Potočnik.

Področna urednika:
za gorenjsko regijo Stane Jakelj, Acroni,
in za koroško regijo Melita Jurc, Metal Ravne.

Uredniški odbor:
SIJ – Slovenska industrija jekla: Monika Štojs; Acroni: Petra Žvan, Nataša Karo; Metal Ravne: Vesna Pevec Matijević, Eleonora Gladež; Serpa: Mitja Laure; Elektrode Jesenice: Raško Penič, mag. Mojca Šolar; Noži Ravne: Egidij Hudrap, Romana Petek; SUZ: mag. Tanja Avguštin Čufer, Teja Platiša; ZIP center: Kristijan Oprešnik.

Stalni sodelavci:
Boris Berginc – Špikov kot; Tone Kelbl in Marjan Mencinger – Obnavljamo energijo/pohodništvo in potovanja; Drago Ronner – križanka; Andrej Brumen - Dejde – Aforistična šarža.

Nepodpisane fotografije:
arhiv SIJ-a, Dreamstime, iStock, Shutterstock, Microsoft Office Online, www.wikimedia.org.

Jezikovni pregled: mag. Andreja Čibron - Kodrin.

Oblikovanje: Sans, Andrej Knez, s.p.

Tisk: ZIP center.

Naklada: 3000 izvodov.

Izdajatelj in naslov uredništva: SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., Gerbičeva 98, 1000 Ljubljana, tel.: 01/242 98 18, e-pošta: anja.potocnik@sij.si, melita.jurc@metalarvne.com, stanislav.jakelj@acroni.si

Anja Potočnik, pomočnica uprave za odnose z javnostmi in odgovorna urednica, SIJ – Slovenska industrija jekla

fotografija: Irena Herak

Na nas je, da SIJ sije še naprej

S temi besedami je svoj odgovor na anketno vprašanje, o tem, kako je biti član skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, za jesenski SIJ zaključil naš sodelavec Peter Kobovc, tržnik iz Nožev Ravne. Prav ima naš kolega in gotovo nam bo lažje uresničevati njegovo udarno misel, ker nimamo nobenega razloga, da bi se predajali malodušju in negativnosti, ki se zajedata v slovenski prostor zaradi propadlih podjetij, krivic in nepravilnosti, ki pehajo ljudi v stiske in negotovost. Res smo lahko veseli, da nam redne plače dajejo varnost in da jasna vizija skupine SIJ, ki jo skupaj smelo uresničujemo, omogoča nadaljnjo rast in razvoj. Odslej bo tako za zanesljivejšo oskrbo z jeklenim odpadkom skrbelo novo podjetje v naši skupini, tj. srbski Metal-Eko Sistem. Acronijeva bela žindra je postala pomemben stranski produkt in nenevarni odpadke. Verjamemo, da smo slednje z dnevi odprtih vrat v podjetju Harsco Minerali, kjer bodo belo žindro predelovali, dokazali prebivalcem lokalne skupnosti, katerih zaupanje in podpora sta nam nadvse pomembna. Ravno ko smo zaključevali pričujočo številko, so nam novega ognja prilili v jeklena jadra naši inovatorji, ki so zopet poželi priznanja za svoja prizadevanja, da našim kupcem ponujamo samo najnovejše in najkakovostnejše vrhunsko jeklo.

METAL-EKO SISTEM ZA ZANESLJIVO OSKRBO Z JEKLENIM ODPADKOM

Skupina SIJ je kupila srbsko podjetje za zbiranje in reciklažo jeklenega odpadka Metal-Eko Sistem.

Skupina SIJ – Slovenska industrija jekla pospešeno vlaga v stalno izboljšanje tehnologije, proizvodnih procesov in logistike ter intenzivno gradi lastno prodajno mrežo za ohranitev in povečanje tržnega deleža v EU in drugod po svetu kakor tudi lastno oskrbo z osnovnimi surovinami oziroma t. i. vertikalno integracijo.

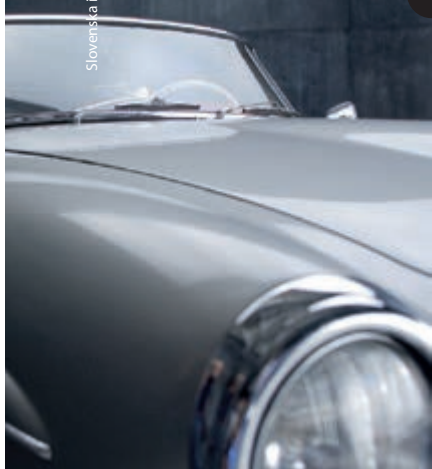
Skladno s svojo strategijo je skupina SIJ prek svoje hčerinske družbe Odpad Pivka konec avgusta 2012 kupila večinski, tj. 70-odstotni delež v srbskem podjetju za zbiranje in reciklažo jeklenega odpadka Metal-Eko Sistem, s čimer bo zagotovljena še bolj kakovostna in učinkovita oskrba z jeklenim odpadkom, ki je strateška surovina SIJ-evim jeklar- nam in po katerem je navkljub slabim tržnim razmeram veliko povpraševanje.

Podjetje Metal-Eko Sistem iz Jagodine v Srbiji, ki zaposluje 36 delavcev, je sodobno opremljeno za predelavo jeklenega odpadka in ima poslovne enote na več lokacijah po Srbiji (Jagodina, Smederevo, Lapovo, Svilajnac, Mladenovac, Paraćin, Čuprija in Novi Sad).

Oskrbovalna veriga z jeklenim odpadkom bo za skupino SIJ z novo naložbo še bolj zanesljiva, saj je to že tretje podjetje za zbiranje in predelavo odpadka, ki ga je v zadnjih letih vključila v svojo skupino. Leta 2008 je skupina SIJ kupila 74,9-odstotka Odpada Pivke, Odpad Pivka pa je leta 2009 kupil večinski 51-odstotni delež v podjetju za zbiranje in predelavo odpadkov Dankor iz Osijeka. ●

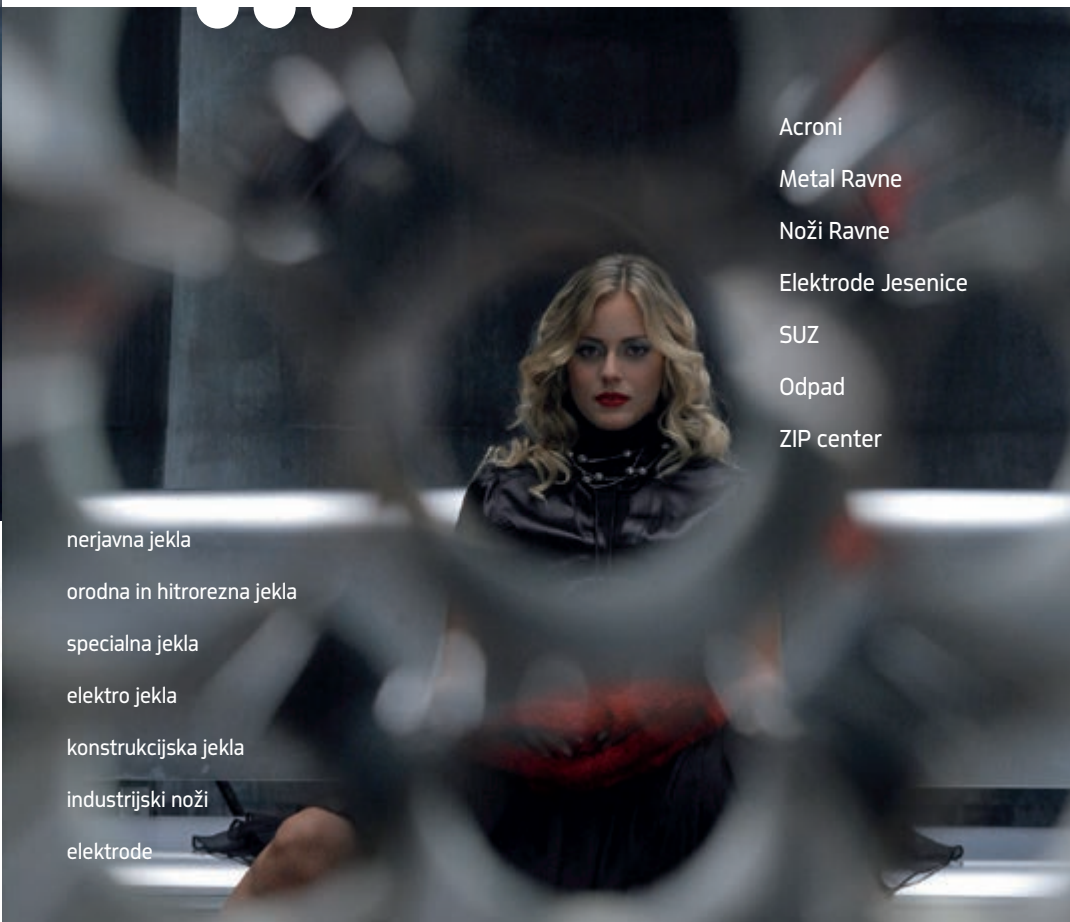
Slovenska Industrija Jekla, ul. d., Čebričeva 98, 1000 Ljubljana

V najboljših stvareh na svetu je tudi slovensko jeklo.

sij
skupina

Slovenska industrija jekla

- Acroni
- Metal Ravne
- Noži Ravne
- Elektrode Jesenice
- SUZ
- Odpad
- ZIP center

- nerjavna jekla
- orodna in hitrorezna jekla
- specialna jekla
- elektro jekla
- konstrukcijska jekla
- industrijski noži
- elektrode

besedilo Andrej Brumen, vodja vzdrževanja, Noži Ravne
vir Reflecta EcoPowerLights

INTELIGENTNA RAZSVETLJAVA V NOŽIH RAVNE

V okviru cilja zniževanja stroškov na različnih področjih smo v Nožih Ravne pred kratkim zaključili projekt Optimizacija in zniževanje stroškov proizvodne razsvetljave.

▀ Razsvetljava v proizvodnji

▀ Krmilna enota razsvetljave

▀ Svetilka Reflecta Eco Power

Ob upoštevanju dejstva, da v industriji podjetja porabimo kar okoli 15 odstotkov celotne električne energije za industrijsko razsvetlavo, smo v podjetju iskali rešitve, kako optimirati in znižati stroške razsvetljave. Tako nam je podjetje Svetloba po temeljito opravljeni analizi stanja ponudilo celovito rešitev razsvetljave v proizvodnji, ki zajema svetilke njihove proizvodnje Reflecta EcoPower (te imajo kar 94-odstotni izkoristek svetlobnega toka) in inteligentno regulacijo – krmiljenje teh svetilk. Sistem avtomatike razsvetljave je zasnovan tako, da lahko omenjene svetilke preklaplja med polno in polovično močjo (ali svetilke celo ugasne), in sicer v odvisnosti od naravne svetlobe, ki jo zaznava senzor svetlobe. Krmilnik omogoča programiranje svetilk po skupinah (do deset) in za vsako od teh sku-

pin lahko posamično določimo referenčne vrednosti osvetlitve, kar zagotavlja optimalno osvetljenost v odvisnosti od delovnega procesa. Nadalje omogoča vnos različnih časovnih intervalov (npr. čas malice, odmorov, delovnih izmen, praznikov ...), v katerih se svetilke popolnoma ali polovično ugasnejo. Sistem prikazuje tudi porabo delovnih ur in električne energije, obvešča o izteku življenjske dobe posameznih sijalk v svetilki ...

Z omenjeno inteligentno razsvetlavo bomo v podjetju znižali stroške razsvetljave v proizvodnji za okoli 70 odstotkov in tudi občutno zmanjšali emisije CO₂, omenjeni prihranki pa nam celo omogočajo pridobitev certifikata Evropske komisije za zmanjšanje porabe električne energije GreenLight. ●

ULITO V ŠTEVILKE AVGUSTA 2012

Proizvodnja gotovih proizvodov v t

družba	jan.–avg. 2011	jan.–avg. 2012	indeks
ACRONI	208.095	228.934	110
METAL RAVNE	50.293	50.878	101
NOŽI RAVNE	918	991	108
ELEKTRODE JESENICE	6.063	6.957	115
SUZ ¹	5.224	2.780	53
SKUPAJ	270.593	290.541	107

V obdobju januar–avgust 2011 so storitve Zarjenja znašale 1.986 t, leta 2012 le 257 t.

Prodaja gotovih proizvodov v t

družba	jan.–avg. 2011	jan.–avg. 2012	indeks
ACRONI	213.225	231.567	109
METAL RAVNE	50.866	51.486	101
NOŽI RAVNE	1.066	1.132	106
ELEKTRODE JESENICE	6.358	7.157	113
SUZ ¹	5.910	3.891	66
ODPAD PIVKA	145.756	161.508	111
RAVNE STEEL CENTER	5.282	5.966	113
DANKOR OSIJEK	19.766	21.903	111
NIRO WENDEN	3.014	3.031	101
SKUPAJ	451.243	487.642	108

Število zaposlenih

DRUŽBE SKUPINE SIJ	jan.–avg. 2011	jan.–avg. 2012	indeks
Zadnji dan v mesecu	3.335	3.234	97
Kumulativno povprečje	3.322	3.264	98

Prodaja gotovih proizvodov v EUR

družba	jan.–avg. 2011	jan.–avg. 2012	indeks
ACRONI	320.461.007	313.065.674	98
METAL RAVNE	110.988.223	113.823.181	103
NOŽI RAVNE	10.587.363	11.341.682	107
ELEKTRODE JESENICE	10.695.526	12.255.904	115
SUZ	5.430.773	4.792.924	88
ZIP CENTER	1.711.359	1.774.061	104
SKUPAJ	459.874.250	457.053.425	99
ODPAD PIVKA	52.650.935	55.614.610	106
RAVNE STEEL CENTER	11.815.559	12.811.701	108
DANKOR OSIJEK	6.219.672	6.463.177	104
SERPA	4.233.394	4.987.480	118
IUENNA	9.482.028	-	-
KOPO INTERNATIONAL	25.965.774	31.181.992	120
ACRONI ITALIA **	4.138.707	3.006.032	73
ACRONI DEUTSCHLAND	376.000	337.000	90
NIRO WENDEN	16.922.435	14.761.080	87
SIDERTOCE	8.885.152	8.829.534	99
GRIFFON & ROMANO GROUP *	31.253.768	25.981.319	83
SMG EDELSTAHL	3.088.897	2.326.873	75
SIJ, D. D.	5.031.994	5.870.553	117
ŽELEZARNA JESENICE	7.596	5.650	74
ŽIČNA CELJE	2.157	1.968	91
SOJ, D. O. O.	-	638.750	-
SKUPAJ OSTALE DRUŽBE	180.074.068	172.817.718	96
SKUPAJ VSE DRUŽBE *	639.948.318	629.871.143	98

* nekonsolidiran podatek

** Opravljen promet ACRONI ITALIA je v obdobju januar–avgust 2012 znašal 57,7 mio. €.

besedilo mag. Milan Klinar, razvojni inženir, RCJ/Acroni
fotografiji Gašper Novak, razvojni inženir, RCJ/Acroni

SAMO POSTAVITEV IN UPORABA NOVE NAPRAVE V PROCESU ŠE NISTA ZAGOTOVILO ZA DOBRE REZULTATE

Vedno pričakujemo, da se bodo rezultati dela po umestitvi nove naprave v proces hitro in bistveno izboljšali. Iz prakse pa vemo, da vedno ali skoraj nikoli ni tako. Celo nasprotno, po zagonu projekta oziroma delovanju nove naprave v začetnem obdobju ponavadi ugotovljamo še celo poslabšanje rezultatov dela.

Koliko časa traja ta vrzel, je vedno odvisno od skrbnika projekta oziroma skupine, ki pri projektu deluje. Ta čas poslabšanja rezultatov lahko merimo v dnevih, mesecih, letih ali pa v izjemnih primerih tega, kar smo pričakovali, morda ne dosežemo nikoli.

Včasih težko razumemo, da je tako, tudi ob dejstvu, da smo za določen projekt izbrali tako imenovano tehnologijo top art, ki je najboljša za določeno področje.

Tu pa se dejansko začne problematika, ko je iz tehnološke opreme treba izvabiti vse tiste kombinacije parametrov, ki nam omogočajo predviden napredek za posamezni segment dela.

TUDI NAJBOLJŠI SVETOVNI PROIZVAJALCI, V NAŠEM PRIMERU INDUSTRIJSKE OPREME, NE MOREJO PREDVIDETI POSEBNIH POTREB, KI JIH IMA POSAMEZNI PROIZVAJALEC JEKLA IN SE OD PODJETJA DO PODJETJA ZELO RAZLIKUJEJO.

Nespametno je pričakovati, da bo proizvajalec opreme kupcu v obliki navodil predpisal razčlenjeno tehnologijo dela za na primer več kot sto petdeset različnih vrst jekel, ki jih nekdo proizvaja.

S podobno, predvsem problematiko kakovosti smo se v bližnji preteklosti, tj. od zagona nove kontinuirne naprave dalje, srečevali tudi v podjetju Acroni. Za postavitev je bil izbran verjetno najboljši proizvajalec teh naprav na svetu, tj. SIEMEN – VAI (VOEST-ALPINE Industrieanlagenbau GmbH & Co).

V pravi izbor dobavitelja, ki smo ga sami izbrali, nismo nikoli dvomili. To potrjuje dejstvo, da do danes po več kot triletni proizvodnji in ulitih nad 1,1 milijona ton jekla beležimo izredno nizek delež tehničnih težav in zastojev.

Nekoliko drugače pa je bilo z obvladovanjem tehnološko-kakovostne problematike. Že v osnovi je naše podjetje posebno in se od podobnih v tej stroki razlikuje po tem, da proizvaja zelo veliko različnih vrst jekel, ne samo znotraj neke skupine jekel, temveč program vsebuje povsem različne skupine. Povsem jasno je, da iz tako različne palete vrst jekel ni možno ulivati velikega števila talin v sekvenci. V več kot 30 odstotkih celotne proizvodnje ulijemo največ po dve šarži v sekvenci, veliko od teh posamično. V takih primerih je najpomembnejše, da je s ciljem visokega izplena ulite taline »žila« – tj. celotni ulitek, ki pri tem nastane, od začetka do konca kakovosten in brez napak.

Tako kot pri večini naravnih pojavov sta tudi tukaj začetek in konec lahko, in dejansko tudi sta, problem. Tega se zavedajo tudi vsi proizvajalci te opreme, zato garancij za prvih pet metrov ulite žile z vidika kakovosti ni. Seveda to za masovne proizvajalce jekla, ki imajo v svojem izboru vsega nekaj različnih vrst jekel in s tem možnosti ulivanja velikega števila šarži v sekvenci, ni problem. V Jeklarni Bela pa na primer nekvalitetni prvi del pri največjem formatu in posamično uliti šarži lahko pomeni tudi do 20 odstotkov izmeta na šaržo.

Začetek ulivanja in tudi celoten čas ulivanja taline v kokilo pomenita robne pogoje strjevanja. Gre za spremembo agregatnega stanja iz tekočega v trdno stanje, kjer transformacija v stiku s kokilnimi ploščami poteče v 20 do 30 sekundah. Ohlajena naprava, velik odvod toplote taline skozi bakrene plošče, dodatno ohlajane z vodo, dodatek livnega praška, oblika potopnega izlivka, način strujanja taline, sestava in temperatura taline in hitrost ulivanja so samo nekateri od parametrov, ki pomembno vplivajo na kakovost ulitega proizvoda.

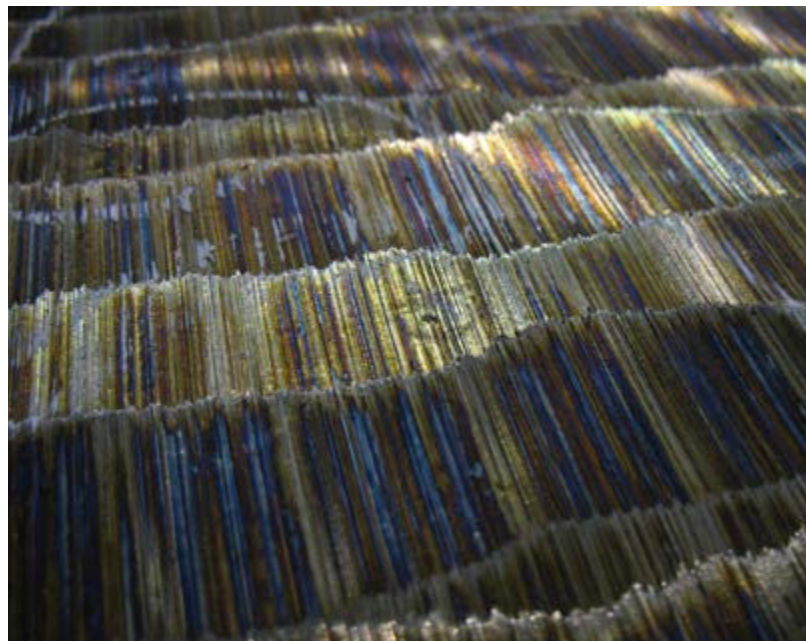

• Ulivanje in strjevanje taline v vodno hlajeni kokili kontinuirne naprave

Livni prašek je pri ulivanju neizbežen. Naloga livnega praška je ščitenje taline pred ponovno reoksidacijo taline, vezavo nečistoč in mazanje stične površine med bakrenimi ploščami kokile in ulitkom. Na nasprotni strani pa lahko ob neustreznih parametrih ulivanja povzroči na končnih izdelkih izrazite težave. V takih primerih med ulivanjem običajno takoj na začetku pride do tvorbe kompleksnih reakcijskih produktov med praškom in talino. Slaba lastnost je v tem, da gre za nečistoče z visoko temperaturo tališča, precej višjo, kot je temperatura ulivanja jekla. To pomeni, da v času ulivanja ti reakcijski produkti ostanejo neraztopljeni na stični (reakcijski) površini, tj. med talino in žilindrno fazo livnega praška. Pri vsakem nihaju kokile (pri hitrosti ulivanja 1 m/min. je frekvenca nihanja 150 nihajev/min.) lahko ta trdi reakcijski produkt zanese v ulitek. Seveda tega mehanizma nastajanja napak med ulivanjem in tudi večine reakcij v metalurgiji, predvsem v tekočem jeklu, ni možno videti. Še celo več, tega ni možno videti v nobenem sistemu, ki podpira napravo.

Rezultate dela je možno videti šele med brušenjem površine na že ohlajenih izdelkih (slabih). V primeru izrazite globine in velikega števila teh nečistoč pomeni slabo delo pri ulivanju visok odbrus ali celo izmet te livne pozicije.

To je bilo v našem primeru po zagonu nove naprave za ulivanje tudi bistvo problema. Glede na to, da smo že takrat imeli izjemno dober sistem, ki nam je omogočal vpogled v problematiko kakovosti po posameznih področjih in vrstah napak na končnih izdelkih, je bila razlika vidna takoj. Delež napak v obliki luskin na ploščah debele pločevine nerjavnih vrst jekel (DP) iz prvega dela ulite žile se je izrazilo povečal.

• Reakcijski produkt livnega praška na končnem ulitku (slabu)

Prišli smo do točke, kjer od dobavitelja nismo mogli zahtevati ničesar, za nas pa je to ostala težava, ki jo je bilo nujno treba rešiti.

Sledilo je spremljanje, vrednotenje, analiziranje in na osnovi tega ukrepanje po korakih. To vedno pomeni spreminjanje samo po enega od parametrov. Dodatna oteževalna okoliščina za obvladovanje kakovosti je pomenila ravno v tistem času vpeljava dodatno novega projekta v proces, tj. uporaba novega brusilnega stroja. Nova spremenljivka, ki je zahtevala dodatno razlago o vplivu na kakovost.

Glede na kompleksno problematiko smo v redni tehnološki del vpeljali stalni nadzor vseh merljivih parametrov ulivanja in tudi tistih, ki jih avtomatsko ni mogoče beležiti. Nadzor kakovosti je preko tehnološkega portala dosegljiv tudi za delovodje kontinuirne naprave, na njegovi podlagi je možno pridobiti povratno informacijo o delu vsakega posameznika.

Rezultat dela se je odrazil v tem, da se je delež DP z napakami v obliki luskin znižal za 38 odstotkov. To pomeni, da smo v začetnem obdobju po zagonu kontinuirne naprave iz prvega dela ulite žile dobili 51 odstotkov dobrih plošč, danes pa ta delež znaša že 89 odstotkov.

Dvaindvajsetih različnih ukrepov, ki so vpeljeni v redni tehnološki proces, je podrobno opisanih v inovacijski prijavi, ki jo je zelo dobro ocenilo tudi poslovodstvo družbe Acroni.

Zaključujem s spoznanjem, ki nam ga je pred leti na šolanju v nemški jeklarni Badische Stahlwerke GmbH (BSW) podal njihov glavni predavatelj dr. Jobst Weber: »80 ODSOTKOV K USPEHU PRISPEVAJO LJUDJE IN LE 20 ODSOTKOV NAPRAVE.« ●

besedilo Metka Šuštaršič, vodja Standardizacije, Acroni
fotografiji Primož Knez, Dnevnik Slovenija
vir Dnevnik Slovenija

PREDELOVANJE ŽLINDRE NI VEČ TABU

Jeseniškemu Acroniju je uspelo doseči, da je "sveža" bela žindra iz proizvodnje zgolj njen stranski produkt in ne odpadek.

Podjetje Harsco Minerali je sredi septembra pridobilo gradbeno dovoljenje za postavitev obrata za predelovanje sveže bele žindre na dvorišču jeseniškega Acronija. S predelavo bodo predvidoma lahko začeli že v začetku prihodnjega leta. Za tovrstno predelavo od 1. februarja letos okoljsko dovoljenje ni več potrebno, bo pa potrebno za predelavo več kot 300.000 ton težkega kupa žindre, ki je bila še pred omenjenim datumom odložena ob Acroniju.

Največji strah okoliških prebivalcev je povezan prav s tem kupom, predvsem s prahom, ki se pri tem vzdiguje in nato pada na njihove vrtove, okenske police, klopce, v parke, na otroška igrala. Harsco je zato skupaj s tamkajšnjo krajevno skupnostjo organiziral ogled predelave črne žindre, ki že poteka, in načrte, kje in kako bodo predelovali belo žindro.

Predstavitve je bila uspešna in za kakih 40 prebivalcev Slovenskega Javornika in Lipc od sobotnega dopoldneva naprej predelovanje žindre ni več tabu.

Harsco na dvorišču Acronija že zdaj sproti predeluje črno žindro, ki jo najprej šest do devet dni hladijo in še mesec dni skladiščijo, da se stabilizira. S presejanjem dobijo uporabne surovine za asfalt, ostanke kovin vrnejo Acroniju v proizvodnjo. Tako predelano žindro prodajo na trgu gradbenih materialov. V enem letu so predelali nekaj manj kot 50.000 ton črne žindre. Beli dim je samo para, zagotavljajo. Po privozu žindre s proizvodne linije pa se ob vetru lahko dvigne tudi nekaj prahu, katerega zmanjšujejo s prhanjem.

IN KAKO BO Z BELO ŽLINDRO?

Predelovali jo bodo v zaprtem sistemu, mehansko in ob polivanju z vodo. Sprva le "svežo" žindro, sčasoma tudi nakopičeno na velikem kupu ob Acroniju. Če bodo uspešni, se lotijo tudi starejših kupov žindre. ●

TEMNA NOČ ZA SKORAJ VSO GORENJSKO

V sredo, 12. septembra, je okrog 23. ure prišlo do izpada električne energije. Popolna tema, ki je temu sledila, je zajela skoraj vso Gorenjsko. Zaradi večje okvare v RTP Okroglo pri Kranju so delavci ELES-a zasilno napajanje za Kranj in naprej proti Jesenicam vzpostavili šele po dveh urah.

V Acroniju smo se po vzpostavitvi električne napetosti napajali le po enem daljnovodu (normalno imamo na voljo štiri daljnovode), tako da smo lahko vzpostavili le osnovne sisteme.

Zaradi prenapetosti, ki so se v Acroniju dogajale v času izpada in kasneje ob ponovnem poskusu vklopa s strani ELES-a, je prišlo do preboja odvodnikov, tako da je bilo treba sanirati stanje pred ponovnim vklopom dveh ključnih daljnovodov.

Vodja elektroenergije Anton Munih je bil kmalu po prvem izpadu že v RTP Jeklarna in je organiziral sanacijo poškodb na visokonapetostnem delu, ki je bil poškodovan ob izpadih. Tako je bil celoten Acronijev elektroenergetski sistem pripravljen na ponovni vklop že nekaj čez šesto uro zjutraj. Žal na strani ELES-a ni bilo tako in sta se zastoj in neobratovanje ključnih agregatov za Acroni nadaljevala.

Ker smo imeli popolno breznapetostno stanje več kot dve uri in tudi več sunkov električne energije, ki so prihajali od zunaj ob izpadu, so nam »padli« tudi vsi sistemi, ki so potrebni za normalno delovanje naprav (procesna avtomatika, informacijski sistemi, varnostni mehanizmi – bazeni s hladilno vodo ...). Ob tem se je ponovno pokazala velika pripadnost zaposlenih kolektivu, saj so se vsi vpoklicani takoj odzvali na klic in prišli sanirat kaotično stanje. Pokazalo se je, da zaposleni v Acroniju dobro poznajo svoje naprave in jih obvladujejo, tako da so bile te kar najhitreje zopet usposobljene za normalno obratovanje.

Največ skrbi, kako sanirati stanje, ki se je resnično dogodilo prvič, je bilo namenjene agregatu Kontiliv, kjer je prav med ulivanjem pri šestem metru ulite žile prišlo do izpada. Naprava se je ustavila. Pretoka jekla iz livne ponovce v vmesno ponovco se ni dalo zapreti, zato smo vrtljivi stolp pod polnim curkom jekla obrnili z zrakom. Ob tem je prišlo do poškodb na kablilih voza za ulivanje št. 2, ki so bili naknadno zamenjani, ter zalitja tira vozov za ulivanje. Vse jeklo je iz livne ponovce steklo v lovilno ponovco pod stolpom tako, da je bila celotna šarža izmeček. Ob izpadu električne energije sta se sicer aktivirala ventila bazenov s hladilno vodo za kokilo in stroje, vendar je ta

voda pošla po približno 20 minutah. Da smo zaščitili bakrene plošče kokile, smo jih z vrha polivali z vodo. Po okoli dveh urah smo dobili elektriko ter začeli vzpostavljati računalnike v obratovalno stanje, nato pa pristopili k reševanju žile iz naprave. Najprej smo jo za dober meter peljali navzdol tako, da smo lahko demontirali kokilo. Nato smo jo peljali navzgor, jo zarezali z ročnim gorilcem, da smo jo lahko zapeli z žično vrvjo ter potegnili iz naprave. Uspeli smo jo ločiti od glave slepe brame. Nato smo slepo bramo peljali skozi napravo. Ugotovljeno je bilo, da so na kokili blokirane čelne nožne valjčnice, zato smo jo zamenjali. Sanacija Kontiliva je bila zaključena ob 7. uri zjutraj.

Zaradi izteka hladilne vode iz sistema je bilo treba na novo pripraviti ustrezno hladilno vodo.

Ker pač, kot že vemo, Murphy ne počiva, je kmalu po zagonu naprav ob 14. uri prišlo do ponovnega kratkotrajnega izpada na visoki napetosti, ki pa je povzročil še dodatno škodo na regulaciji ključnih proizvodnih naprav v jeklarni in valjarni in tudi dodaten izpad proizvodnje. Ta je normalno stekla po celotnem Acroniju šele v nočnih urah.

Da je električna energija za Acroni velikega pomena, za svojo proizvodnjo je porablja več kot 1 GWh dnevno, ni treba ponovno poudarjati. Pri vsakem zastoju pa se poleg škode, ki nastane zaradi okvare in zamenjave poškodovanih elementov, pojavlja še škoda zaradi izpada prihodka.

Ob tej priložnosti se še enkrat zahvaljujemo zaposlenim, ki so s takojšnjim in z odgovornim ravnanjem pri odpravi napak preprečili še dodatno škodo in izpad proizvodnje. ●

besedilo Evel Gluhić, inženir za avtomatizacijo, Acroni
fotografije Marko Lebar, vodja skupnih storitev, Vzdrževanje, Acroni
Evel Gluhić, Acroni; Agencija za radioaktivne odpadke

PREPREČENA GOSPODARSKA ŠKODA

V soboto, 8. septembra, zvečer je odpovedal naš ključni merilnik debeline na valjni progi valjavskega ogrodja za debelo pločevino. Ker merilnik vsebuje radioaktivni vir, so o dogodku bili 10. septembra obveščeni: Uprava RS za jedrsko varnost (URSJV), Institut Jožef Štefan (IJS) in Agencija za radioaktivne odpadke (ARAO). V torek, 11. septembra 2012, smo skupaj z državnimi organi izvedli akcijo demontaže, popravila in ponovne vgraditve izvora sevanja. Delovali smo kot ena ekipa, preprečili veliko gospodarsko škodo in razblinili strahove o nefleksibilnosti državnih institucij.

Izotopski merilnik debeline (slika 1) se uporablja za merjenje vročih jeklenih plošč debelin do 110 mm. Deluje na principu presevanja žarkov gama, ki zaradi večjih debelin morajo biti visokoenergijski. V ta namen se uporablja radioaktiven izotop visoke aktivnosti: Cs-137, 30 Ci v letu 2001. Izotop je zaprt v vsebniku iz osiromašenega urana. Zaslونka je del vsebnika in je cilindrične oblike, skozi katero je izvrtana luknja (slika 4). Da začnemo presevat i ploščo in meriti debelino, moramo zaslonko zavrteti tako, da sevanje pridobi prosto pot skozi luknjo zaslonke. Pravimo, da je zaslonka odprta in je v tej poziciji samo med obratovanjem.

Zaradi okvare merilnika je bil vpoklican Miran Bricelj, ki je kmalu ugotovil, da gre za okvaro zaslonke. Po opravljenih meritvah toka in napetosti na pogonu zaslonke je jasno določil, da gre za okvaro prenosa, saj se je elektromotor normalno odzival, zaslonka pa je vedno ostajala v zaprti poziciji.

Tovrstne okvare običajno rešuje proizvajalec radiometričnih merilnikov iz Nemčije. Žal se je napaka dogodila čez konec tedna, zato nismo mogli vzpostaviti stika z njegovo servisno službo. To smo storili takoj v ponedeljek zjutraj, vendar smo kmalu ugotovili, da nam v kratkem času ne bodo mogli pomagati. Vsak dan zastoja na ogrodju Bluming pomeni okrog 176.000 evrov izgube, zato smo morali najti drugo rešitev.

ODLOČILI SMO SE, DA POSKUSIMO IZVOR POPRAVITI V SLOVENIJI.

Obrnili smo se na IJS – Reaktorski center v Podgorici. Tam so nam bili takoj pripravlj eni pomagati. Ker pa gre tu za vir sevanja, mora vsak poseg v napravo odobriti URSJV. Acroni nima ustreznih prostorov niti dovoljenja za izvajanje tovrstne sevalne dejavnosti, zato je bilo treba poskrbeti za transport do Podgorice.

- Okvir merilnika je C-oblike. Na koncu zgornje roke je scintilacijski detektor, na koncu spodnje pa radioaktivni vir.

▲ Ohišje z vsebnikom znotraj spodnje roke C-okvirja

Ponedeljek smo preživali le pri telefonskih dogovorih, ki so se zavlekli vse do 17. ure. Neformalno odobritev z urada URSJV smo dobili, stekel pa je tudi dogovor z agencijo ARAO in zaposlenimi v reaktorskem centru IJS. Napetost naslednjega dne je bila velika, vendar je URSJV kmalu dal zeleno luč za transport in malo pred enajsto uro se je v Acroni pripeljala ekipa ARAO in IJS. ARAO je priskrbel transport, IJS pa je bil v vlogi radiologa in serviserja.

DELO JE POTEKALO GLADKO, BREZ ZAPLETIV IN UPALI SMO NA NAJBOLJŠI SCENARIJ TUDI PRI POPRAVILU IZVORA.

Pridružili smo se ekipi v reaktorskem centru, kjer smo odprli ohišje (slika 4) in potrdili sum o okvari prenosa. Okvara je bila manjša in hitro sanirana. Pretrgan je bil le zobati jermen. Ena od možnih razlag za takšno okvaro so bile lahko vibracije, ki so jih povzročili gradbeni stroji, saj so v bližini merilnika rušili masivne temelje decembra 2011 in dan pred okvaro. Ob 18. uri je agencija ARAO izvor pripeljala nazaj, montažo izvora pa je zopet nadzoroval IJS v vlogi radiologa.

OB 19. URI JE NAŠ MERILNIK GAMMA-RAY SPET BREZHIBNO DELOVAL.

Na začetku prihodnjega leta bo ta merilnik nadomestil nov zmogljivejši merilnik, stari pa bo namenjen le za pomoč in dodatne meritve. Pripravljalna dela za novi merilnik se bodo začela že med decembrskim remontom.

▲ Janez Sterle in Peter Markelj med demontažo. Na sebi sta imela osebne dozimetre in merilnike trenutne izpostavljenosti. IJS je med demontažo in montažo vedno meril nivo sevanja v okolici, še posebno pa nad zaslonko. Povečane radioaktivnosti od naravnega ozadja ni bilo zaznati, prisotni pa so prejeli praktično ničto dozo.

▲ Odprto ohišje, okvara in zaslonka

DOGODEK JE LAHKO PRIMER, DA JE KLJUB STROGIM PREDPISOM NA PODROČJU SEVALNIH DEJAVNOSTI MOŽNO USPEŠNO IN UČINKOVITO REŠEVATI SLOVENSKO GOSPODARSTVO.

DODATNI ČLANKI NA TO TEMO:

- ▶ [1] <http://www.arao.si/dogodki/arao-sodelovala-v-zahtevni-intervenciji-ki-je-preprecila-potencialno-veliko-gospodarsko-skodo>
- ▶ [2] <http://www.ursjv.gov.si/>
- ▶ [3] Acroni 24

50 LET DELOVANJA METALURŠKEGA INŠTITUTA "KEMAL KAPETANOVIĆ"

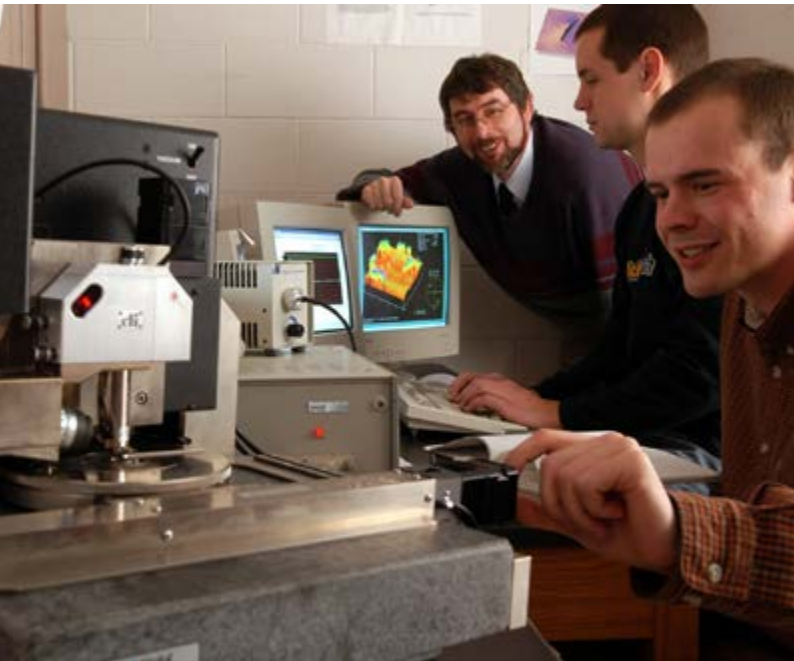
Metalurški inštitut "Kemal Kapetanović" v Zenici deluje kot znanstvenoraziskovalna institucija že polnih 50 let. Inštitut je bil osnovan v trenutku, ko so intenzivna rast proizvodnje in tehnološke zahteve pri proizvodnji jekla pokazale, da je stopnja raziskav in razvoja presegla nivo, ki ga je do tedaj uspel zagotavljati Oddelek tehnične kontrole Železarne Zenica. Na čelu s prof. dr. Kemalom Kapetanovićem, glavnim zagovornikom osnovanja te ustanove, je inštitut začel delovati leta 1961.

- Strokovni sodelavec za tehnično-tehnološka vprašanja mag. Milenko Rimac predstavlja udeležencem proslave najnovejše projekte, dosežke in cilje inštituta.

Inštitut je imel jasno vizijo, perspektivo ter potrebo po izpolnitvi velikih pričakovanj celotne tedanje družbe. Velika pozornost je bila posvečena osnovnemu konceptu raziskovalnega dela. Prevladala je orientacija, da se inštitut prvenstveno osredotoči na področji aplikativnega in razvojnega dela za potrebe črne metalurgije, primarno za potrebe tedanje Železarne Zenica. Ta koncept je omogočil inštitutu hitro vključevanje v reševanje problematike proizvodnje, po orientaciji in programu dela pa ni prihajal v kolizijo z drugimi raziskovalnimi centri v nekdanji skupni državi.

METALURŠKI INŠTITUT "KEMAL KAPETANOVIĆ" JE ZGRADIL VELIK UGLED TAKO V POSLOVNEM IN TUDI POLITIČNEM SVETU.

Vključevanje v številne pomembne projekte zunaj Bosne in Hercegovine je v tem času afirmiralo inštitut ne samo v nekdanji skupni državi, temveč tudi širše. Vzpostavljeni so bili številni kontakti s priznanimi svetovnimi institucijami znanja, kar je močno prispevalo k dvigu ugleda inštituta.

TEŽKO OBDOBJE PO NELJUBIH DOGODKIH NA TLEH NEKDANJE SKUPNE DRŽAVE JE INŠTITUTU PRINESLO NOVE PREIZKUŠNJE V BOJU ZA OBSTANEK.

Novi časi so prinesli spremembe, ki so pomembno vplivale na delo in politiko inštituta. Sprememba družbenega sistema in načina poslovanja oziroma prehod s planskega na tržno gospodarstvo je prisilil inštitut v borbo za obstoj. Inštitut je v tem času pokazal svojo pravo moč in našel pot preživetja s spremljanjem potreb tržišča ter prilagoditvijo njegovim zahtevam, predvsem v smeri utrjevanja poslovnih odnosov s srednjimi in malimi podjetji ter reševanja njihovih težav. V obdobju od leta 1998 do 2006 sta se pomembno povečala vloga in pomen inštituta za gospodarstvo Bosne in Hercegovine. Inštitut je pridobil prve akreditacije svojih laboratorijev v skladu z evropskimi standardi, povečalo se je zanimanje malih in srednjih podjetij za delo in storitve inštituta, tako v Bosni in Hercegovini kot tudi širše, prav tako se je obnovilo tudi prekinjeno sodelovanje z velikimi poslovnimi sistemi.

Zeniško-dobojski kanton je konec leta 2006 kot lastnik kapitala prevzel pravice in obveznosti ustanovitelja Metalurškega inštituta "Kemal Kapetanović" ter potrdil njegov status orga-

nizacijske enote Univerze v Zenici. Tako se je inštitut vključil v visokošolsko institucijo s ciljem povezave znanstvenoraziskovalnega dela, izobraževanja in gospodarstva.

LETO 2011 POMENI ZA INŠTITUT PETDESET LET NJEGOVEGA OBSTOJA IN DELOVANJA.

Z obzirom na razmere in okolje, v katerem je deloval in deluje še danes, lahko rečemo zelo uspešnega delovanja. Z gotovostjo lahko zapišemo, da je Metalurški inštitut "Kemal Kapetanović" pustil pomemben pečat v obdobju 1961–2011. Pokazal je, da je moč znanja, volje in upornosti nujna za razvoj družbe in gospodarstva.

S pridobitvijo mednarodnih akreditacij za določene laboratorijske storitve v letošnjem letu je inštitut izpolnil realne pogoje, da ponudi svoje znanje in storitve tudi zunaj Bosne in Hercegovine.

Inštitut je v zadnjih letih vzpostavil tudi pristne odnose na znanstvenoraziskovalnem in poslovnem področju s slovenskimi institucijami znanja ter podjetji. Intenzivno sodelovanje med Metalurškim inštitutom "Kemal Kapetanović" in Acronijem pri karakterizaciji in pilotni izdelavi jekel se je začelo pred dobrima dvema letoma, za kar gre velika zasluga tudi rektorju Univerze v Zenici, ministru za gospodarstvo Zeniško-dobojskega kantona ter prodekanu za znanstvenoraziskovalno delo Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Prvi rezultati uspešnega sodelovanja so že vidni.

Senat Univerze v Zenici je za podporo in sodelovanje z Metalurškim inštitutom "Kemal Kapetanović" na svečani proslavi ob 50-letnici inštituta 25. oktobra 2011 Acroniju podelil zahvalo Univerze v Zenici. ●

ČLANI METALOVEGA PRODAJNEGA TIMA SKUPAJ PRIPRAVLJENI NA TRŽNE IZZIVE

»Že ob prvem stiku z vašim podjetjem in vašimi ljudmi sem začutil, da med vami vlada izjemno močan timski duh. Ljudje so med seboj prijatelji, kar je danes redkost,« je dejal Markus Moll, eden izmed najbolj znanih tržnih analitikov v jeklarskem svetu, ki se nam je pridružil na letošnji jubilejni deseti tržni konferenci.

Letošnji udeleženci konference

V Metalu Ravne smo ponosni na dolgoletno uspešno sodelovanje s posamezniki in podjetji, ki uspešno tržijo izdelke pod našo blagovno znamko po svetu. Letos smo že deseto leto zapored organizirali tržno konferenco Metala Ravne, ki je kot vedno potekala dva dni. Kot vsako leto smo skupaj s poslovodstvom pregledali tekoče poslovanje, nabavne ter prodajne trende ter načrte za prihodnje leto. Razmere na svojih trgih je predstavilo 18 zastopnikov Metala Ravne iz več kot 15 držav. Na konferenci v Portorožu sta se nam pridružila tudi mag. Dušica Radjenović, izvršna

direktorica za komercialo v skupini SIJ – Slovenska industrija jekla, ter prof. dr. Vasilij Prešern, izvršni direktor za strategijo, razvoj in investicije v skupini SIJ – Slovenska industrija jekla.

Z veseljem smo prisluhnili tudi predavanju Markusa Molla, direktorja podjetja SMR – Steel & Metals Market Research, ki nam je nakazal možnosti za prodajo EPŽ-izdelkov ter nas seznanil s pričakovanji na jeklarskem trgu v bližnji prihodnosti. Kljub negotovim tržnim razmeram je konferenca minila v pozitivnem duhu, kar nam vliva pogum za prihodnje tržne izzive. ●

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir Steel Business Briefing Insights, 169, 13. 9. 2012

KAJ SE DOGAJA Z AVTOMOBILSKO INDUSTRIJO?

Prodaja lahkih vozil v Aziji cveti, v Evropi in Severni Ameriki pa bo še morala doseči ravni iz preteklih let. V Ameriki je ta cilj viden precej bolj kot v Evropi, kjer kaže, da je trg zdrsnil v vzratno prestavo.

V prvih sedmih mesecih letos se je svetovna prodaja lahkih vozil povečala za približno 7 odstotkov glede na enako obdobje leta 2011. Rast je bila dosežena predvsem na Kitajskem in v Severni Ameriki (ki kaže stabilno okrevanje že vse od leta 2009). Okrevanje avtomobilskega trga v ZDA je bilo precej hitrejše, kot je bilo pričakovano.

Nasprotno pa je prodaja lahkih vozil v Evropi padla. Napovedan padec za leto 2012 glede na leto prej je 6 odstotkov. Nemško proizvodnjo vozil spodbuja visoko povpraševanje iz Kitajske in ZDA, drugi pa se soočajo s težkimi tržnimi razmerami. Usoda proizvajalcev vozil je zelo različna. Proizvajalci se hitro prilagajajo tržnim razmeram, zato redko pride do prekomerne proizvodnje, težave pa so zaradi previsokih zmogljivosti in njihove nizke izkoriščenosti, kar določene proizvajalce izpostavlja visokim fiksnim stroškom, ki so bili vezani na precej višje teoretične obsege proizvodnje.

Zaradi političnih in socialnih razlogov je Evropa odporna proti zmanjšanju zmogljivosti, vendar pa v tem trenutku vlade niso sposobne, da bi finančno vstopile v kakršenkoli projekt, ki bi oživil avtomobilsko industrijo, tako kot so to delale v preteklosti.

Poleg ekonomskih razlogov pa so za avtomobilski sektor največji izziv ciljne emisije, ki bodo težko dosegljive predvsem za manjše dostavne tovornjake. Ford je že napovedal, da bo v enem od svojih najbolj prodajanih dostavnih tovornjakov nadomestil jeklo z aluminijem, da bi zmanjšal težo. Jeklarska industrija pa zagotavlja, da nove generacije visokotrnostnih jekel več kot ustrezajo novim zahtevam, ne da bi pri tem vplivale na varnost ali cenovno sprejemljivost. Nekateri se s tem ne strinjajo. Po nekaterih napovedih naj bi se delež jekla v vozilu s sedanjih 57 odstotkov v prihodnje znižal na 46 odstotkov, medtem ko naj bi se delež aluminija s sedanjih 8 odstotkov podvojil na 16 odstotkov. Do leta 2025 naj bi to za jeklarsko industrijo pomenilo tri milijone ton na leto.

Za prihodnje leto je napovedana nadaljnja rast, čeprav zmernejša, v ZDA, v Evropi pa naj bi proizvodnja vozil še nekoliko padla. Ponovna rast v Evropi se napoveduje šele za leto 2014. ●

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir SBB Global Market Outlook, september 2012

Tržna napoved

- ▶ Smo pred zadnjimi meseci leta in vedno bolj se kaže, da bo poraba jekla v letu 2012 nekoliko nižja, kot je bila v letu prej. Izjema je samo Kitajska, kjer naj bi še vedno prišlo do rasti. Poraba v drugi polovici leta 2011 je bila zelo slaba, in to bi se lahko letos ponovilo.
- ▶ Poraba v ZDA je sicer dobra, vendar pa govori-ce o »fiskalnem klifu« načenjajo zaupanje kupcev. Gospodarstva EU se bodo skrčila, čeprav bi se lahko težave evroobmočja po zadnjih političnih dogajanjih omilile. Ekonomski kazalniki in indeks nabavnih menedžerjev padajo, čeprav bi moralo biti zadnje četrletje čas večje aktivnosti. Japonsko gospodarstvo bo izkazalo rast po katastrofalnem letu 2011, vendar ne bo še doseglo ravni iz leta 2010.
- ▶ Povpraševanje v ZDA se je avgusta znižalo, spot cene pa so zdrsnile pod uradne cene proizvajalcev. Za zdaj bodo proizvajalci cene verjetno zgolj skušali ohraniti na obstoječih nivojih. Povpraševanje po dolgih proizvodih se bo proti koncu gradbene sezone znižalo.
- ▶ V Evropi se je nadaljevalo zmanjševanje zalog, cene pa so nekoliko padle. Zaloge so pod običajnimi nivoji, zato bi se lahko poraba povečala, vendar pa je splošna gospodarska situacija slaba.
- ▶ Do konca leta 2012 bodo proizvajalci v Evropi in ZDA poskušali dvigniti cene sredi zadnjega četrletja. V zadnjih letih so bili taki poskusi uspešni le v ZDA, v Evropi pa je bilo treba na dvig počakati do začetka novega leta. Ne glede na to, kaj se bo dogajalo s porabo, pa bo proti koncu leta prišlo do nižanja nivoja zalog, če se bo ponovil vzorec iz preteklih dveh let. Poraba v Aziji bi se lahko v zadnjem četrletju povečala, vendar bo to odvisno od kitajske tržne situacije.

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir World Steel Association, Metalprices, SBB

Glavni poudarki iz sveta jekla

- ▶ Svetovna proizvodnja surovega jekla je avgusta 2012 znašala 124 milijonov ton, kar je odstotek manj kot avgusta 2011.
- ▶ Izkoriščenost zmogljivosti je padla na 75,5 odstotka.
- ▶ Kitajska proizvodnja je bila manjša za 1,7, nemška za 7,1, italijanska za 15,5, španska za 10,3 in francoska za 7,2 odstotka. Proizvodnja v Turčiji se je povečala za 8,7, v Rusiji za 1,8 in ZDA za 1,2 odstotka v primerjavi z avgustom 2011.
- ▶ Cene niklja so se gibale okrog 16.000 USD/t.
- ▶ Cene jeklenega odpadka so se v primerjavi z julijem oblikovale na nekaj evrov višjem nivoju.

besedilo Bernarda Breznik, Vodenje kakovosti, Metal Ravne
fotografiji Arhiv Metala Ravne

30 LET CERTIFIKATA TÜV SÜD INDUSTRIE SERVICE

Prodaja proizvodov na zahtevnejših trgih je bila in je še vedno povezana z določenimi zahtevami, odobritvami in certifikati. Tako so se še v Železarni Ravne odločili, da pridobijo certifikat proizvajalcev materialov po direktivi o tlačni opremi 97/23/ES (PED) in po smernicah AD 2000-Merkblatt W0, TRD 100. Prav letos mineva 30 let od prvega certifikata TÜV.

- Presoja se vedno razdeli na dva dela, prvi del se izvede v pisarni s pregledom dokumentacije in zapisov.

Certifikat smo uspešno vzdrževali vsa leta, z izpolnjevanjem vedno novih zahtev pa letos praznujemo že tridesetletnico tega certifikata. Tovrstni certifikati so nadgradnja certifikata sistema vodenja kakovosti in zajemajo celoten cikel proizvodnje, od ponudbe in naročila do taline in proizvoda ter nazadnje primernosti za določen namen. To so vedno materiali z vrhunskimi lastnostmi, ki jih moramo dokazovati s sposobnostjo procesa in meritvami na proizvodu.

Letošnjo presajo sta izvedla strokovnjaka Viktor Gerdun in Bogdan Pučko. Oba sta že dolgoletna presojevalca v našem podjetju, tako da dobro poznata našo proizvodnjo, pa tudi slabe in dobre strani Metala Ravne. Zaradi tega nam je še v večje

- Sledi presoja na terenu – na fotografiji je prikaz delovanja ogrevalnih peči na težki progi. Uspešno opravljena presoja je vedno potrditve dobrega dela vseh zaposlenih v podjetju.

zadovoljstvo, ko slišimo, da opazita napredek in izboljšave v sistemu. Seveda je možnosti za izboljšave še veliko. Z upoštevanjem njihovih priporočil pa bomo ponovno stopili korak naprej na poti do odličnosti.

S širitvijo na vedno nove, zahtevnejše trge so tovrstni certifikati proizvodov še kako pomembni, saj je z njimi zaupanje v proizvajalca večje, cena izdelka pa višja. Pri določenih kupcih brez odobritve in certificiranja prodaja sploh ni mogoča. Zaradi tega se bomo tudi v prihodnje trudili po najboljših močeh vzdrževati in izboljševati sistem vodenja kakovosti kakor tudi certifikate proizvodov. ●

DOBRO DELO SE IZPLAČA – NAGRAJENI DELAVCI

Darko Ravlan, direktor Nožev Ravne

“ Oba predlagana sodelavca družijo najbolj žlahtne lastnosti in delovne navade, ki so danes skoraj prava redkost. S svojim strokovnim znanjem, z organizacijskimi sposobnostmi in s požrtvovalnostjo sta najlepši vzor vsem zaposlenim, saj delata in živita za podjetje.

**VSEM
NAGRAJENCEM
SMO ZASTAVILI
ISTA VPRAŠANJA.**

1. Naši lastniki že vrsto let nagrajujejo najboljše delavce v svojih podjetjih v Rusiji. Letos so to prakso prenesli tudi v skupino SIJ – Slovenska industrija jekla. Tako smo tudi v Nožih Ravne izbrali najzaslužnejše delavce, ki po svojem delu pa tudi po svojem odnosu do podjetja in sodelavcev odstopajo od povprečja. Med njimi ste bili izbrani tudi vi. Kaj vam ta nagrada pomeni?
2. Kako so dejstvo, da ste nagrado v vašem okolju prejeli prav vi, sprejeli vaši sodelavci?
3. Kdaj ste se zaposlili v Nožih Ravne in zakaj prav v tem podjetju?
4. Kaj je za vas na delovnem mestu najbolj pomembno? Kaj vas vodi skozi življenje in kakšen je vaš moto?
5. Kaj počnete v prostem času?
6. Kaj si zase želite v prihodnje, osebno pa tudi na delovnem mestu?
7. Na koncu pa morda še kakšna misel.

Bojan Stropnik, preddelavec in operater pri vakuumski peči, kalilnica, Noži Ravne

1. Da so me izbrali in me nagradili, je bilo zame prijetno presenečenje. Nagrada je dokaz, da dobro in uspešno delam.
2. Nekateri so mi čestitali.
3. Pri Nožih Ravne sem se zaposlil leta 1978 in v tem podjetju ostal vse do danes.
4. Na delovnem mestu je pomembno, da smo delovni, ustvarjalni, si med seboj pomagamo, se spoštujemo in krepimo pozitivne odnose. Moj moto: MOJA DRUŽINA.
5. V prostem času rad hodim v naravo, tečem, se vozim z motorjem in veliko časa namenim urejanju okolice hiše.
6. V prihodnje si želim predvsem zdravja. Na delovnem mestu pa prijetno, sproščeno okolje.
7. »Vsako delo je častno in si moramo prizadevati, da ga dobro opravimo!«

DARKO RAVLAN, DIREKTOR NOŽEV RAVNE

“ Svoje delo opravlja z vso vestnostjo in marljivostjo. Dolgoletne izkušnje in znanja, ki jih je pridobil tekom dela, so ga oblikovala v odličnega strokovnjaka in poznavalca najsodobnejših postopkov kaljenja. Pomaga sodelavcem in jih usmerja z nasveti. Odlikuje ga pozitiven in prijateljski pristop, s katerim med sodelavci gradi dobre medsebojne odnose. Sodelavce zna dobro motivirati, saj s svojim umirjenim, spoštljivim in korektnim vedenjem pozitivno vpliva na njih in njihovo delo.

S svojim ravnanjem je zgled vsem. Je zaupanja vreden delavec, sposoben samostojnih odločitev, s katerimi veliko prispeva v dobrobit podjetja. Vedno je na voljo in je pripravljen svoje zasebno življenje prilagoditi potrebam dela.

Franc Čas, pomočnik na liniji B, brusilec v Mehanski obdelavi, Noži Ravne

1. Nagrada mi pomeni dokaz, da je način mojega dela v podjetju pravilen. To je spodbuda zame in za vse moje sodelavce.
2. Sodelavci so sprejeli to dejstvo bolj ali manj z odobravanjem.
3. V Nožih Ravne sem se zaposlil leta 1979, ker je takrat bila tu možnost in so potrebovali delavce.
4. Najbolj pomembno zame na delovnem mestu je, da delavec vestno opravlja svoje delo ter pomaga sodelavcem, predvsem mlajšim s svojimi izkušnjami. V življenju moraš biti pošten do sebe in drugih ter moraš pomagati sojudem.
5. V prostem času je moje veselje delo na domači kmetiji. Od hobijev imam najraje hojo v hribe in planinarjenje po slovenskih gorah.
6. Želim si zdravja in osebnega zadovoljstva, na delovnem mestu pa dovolj dela zase in za celoten kolektiv Nožev Ravne.
7. Nagrada, ki sem jo prejel, pravzaprav ni priznanje samo meni, ampak tudi vsem sodelavcem, saj se dobro zavedam, da delo v Nožih Ravne pomeni delo v skupnosti, saj le tako lahko izdelamo izdelke, ki zadovoljijo naše kupce. To pa je tudi garancija za prihodnost našega podjetja, ki mu želim ostati zvest še naprej.

DARKO RAVLAN, DIREKTOR NOŽEV RAVNE

“Svoje znanje nesebično deli s sodelavci. Je zanesljiv, zelo marljiv in zavzet delavec. Svojim sodelavcem je vedno pripravljen pomagati in jih usmerjati s pozitivnim pristopom. Sodelavci ga spoštujejo in mu zaupajo, saj vedno najde rešitev problema. Odlično opravlja svojo vlogo pri organizaciji in razporejanju dela. Uživa zaupanje vodje, saj v popoldanski izmeni samostojno vodi in organizira delo v liniji. Je izjemno prilagodljiv, lojalen in skrben delavec, ki s svojim delom in odnosom do sodelavcev veliko prispeva k dobrim delovnim rezultatom.

Davorin Šeruga, odpretnik II v Kovačnici, Metal Ravne

1. Pomeni mi zelo veliko.
2. Nekateri so mi čestitali, nekateri ne. Dejstvo je, da dela oziroma vsega, kar sem se naučil v svoji delovni dobi, ne bi usvojil brez sodelavcev, ki so mi vedno priskočili na pomoč in mi s svojimi izkušnjami pomagali, da sem se hitro naučil delati, kar je bilo treba.
3. Po končani srednji šoli leta 2001 sem se kot večina mojih vrstnikov prijavil na počitniško delo v Metal Ravne. Tam sem bil razporejen na delovno mesto odpretnik v avtomatski kovačnici, kasneje pa sem delal tudi kot brusilec metalurških izdelkov v težki kovačnici. Nato sem bil premeščen v špedicijo, kjer sem delal nekaj mesecev, potem pa sem odšel na služenje vojaškega roka. Zatem sem se vrnil v kovačnico, kjer me je čakalo delo odpretnika, kasneje pa tudi delo rezalca, pultista 2, žerjavovodje, ogrejevalca peči in pultista pri kovaškem stroju. Tudi delo v KTO (kovačnici težkih odkovkov) mi ni tuje, saj sem tam delal eno leto kot žerjavovodja.
4. Najbolj pomemben je odnos s sodelavci, saj moramo dr-
5. V prostem času počnem veliko stvari: igranje bobnov, vožnja z motorjem, airsoft in še se bi našlo kaj, vendar si moram vse skupaj dobro organizirati, kajti pred dvema letoma sem postal tudi predsednik Krajevne skupnosti Leše in mi ta funkcija vzame veliko časa.
6. Za prihodnje si želim samo zdravja, na delovnem mestu pa čim manj nesreč in da bi še naprej tako dobro sodelovali, kot smo do sedaj.
7. Delati v težki industriji ni lahko. Zato si pomagajmo drug drugemu, da nam bo lažje. V mojem delovnem okolju v to sploh ne dvomim, saj imam v svoji bližini pridne in poštene ljudi, ki so pripravljeni pomagati – fizično ali z dviganjem morale. Na koncu naj se zahvalim vsem sodelavcem v avtomatski kovačnici, težki kovačnici, kovačnici težkih odkovkov, toplotni obdelavi, delavcem pri krožnih žagah, v kontroli in obratni režiji, ki verjamejo v moje sposobnosti. Še enkrat iskrena hvala.

ZDRAVKO MLAKAR, DIREKTOR KOVAŠKEGA PROGRAMA

“Pri izbiri najboljšega sodelavca smo v vodstvu Kovačnice najprej zbrali predloge iz vsakega oddelka.

Vodstvo Kovačnice se je brez težav – enoglasno odločilo za Davorina Šerugo. Zakaj?

Svoje delo vedno opravi pravočasno, marljivo in pedantno. Je redoljuben. V sebi nosi nekaj, kar mu daje sposobnost vzdrževanja izjemno dobrih odnosov

s sodelavci. Pripravljen je prijeti za vsako delo, v različnih situacijah, v različnih skupinah. Hitro se prilagodi organizacijskim spremembam, hkrati pa poskrbi za dobro komunikacijo s sodelavci. Razmišlja pozitivno. Spoštuje etična načela podjetja in živi za podjetje in sodelavce. Vedno je pripravljen na nesebično pomoč sodelavcem, kar je nedavno dokazal pri reševanju in oskrbi sodelavca ob delovni nesreči. Je sodelavec, kakršnih si vsi želimo.

Albert Rožej, ključavničar I v Delavnici valjev in armatur Valjarskega programa, Metal Ravne

1. Nagrada mi pomeni zelo veliko in me hkrati obvezuje, da se bom/bomo v prihodnje še bolj trudil/-i pri svojem delu. Najbolj pa me veseli, ko vidiš, da je nekdo opazil, da se trudiš in delo opraviš tako, kot mora biti.
2. Mislim, da so sodelavci novico o prejetju te nagrade pozitivno sprejeli, ni bilo čutiti nobenega neodobravanja ali nevoščljivosti. Verjetno tudi zato, ker smo zelo homogena skupina in imamo korekten medsebojni odnos.
3. Zaposil sem se leta 1983 v takratni Železarni Ravne, in sicer kot vzdrževalec v livarni. Nato je prišla kriza in livarno so zaprli. Tako smo čez noč ostali brez dela oziroma so nas »dali na čakanje«. Nekateri med nami so čez teden poklicali v valjarno, kjer so potrebovali pomoč v delavnici valjev in armatur. Tu delam še danes in upam, da ostanem vse do upokojitve.
4. Zame je na delovnem mestu najpomembnejši odnos med sodelavci, takrat še tako velika težava postane majhna. Le homogena, zadovoljna skupina lahko dobro dela, kar je v tem ne preveč ugodnem času zelo pomembno. Predvsem dobra volja in držati se mota: »Ne naredi drugim tistega, česar ne želiš, da bi drugi tebi.«
5. V prostem času se s partnerko izgubiva v planinah, kjer si v objemu gora in tišine ponovno napolnim baterije za nove delovne podvige. Rad pa grem tudi na kolo, pozimi pa večkrat stopiva k sosedom v Avstrijo in uživava na smučeh.
6. Osebo si v prihodnje želim predvsem zdravja, na delovnem mestu pa, da bi še naprej tako dobro delali, da dela ne bi zmanjkalo in bi zanj še naprej dobivali redno plačo.
7. V zaključku bi še enkrat poudaril svoj življenjski moto Česar ne želiš sebi, ne naredi drugim – in svet bo lepši.

BRANISLAV KEČEK, DIREKTOR VALJARSKEGA PROGRAMA

« Bertu nas je prepričal s svojo skromnostjo in strokovnostjo, čeprav svojega dela nikoli ne izpostavlja. S svojo karizmo in znanjem je vzor svojim sodelavcem in v njih prebujajo spoštovanje in zdrav odnos do dela, sodelavcev in »fabrike«. Pri delu je učinkovit in natančen ter sposoben kreativnega in inovativnega razmišljanja, kar se kaže v neštetihih drobnihih izboljšavah in predlogih, ki jih je na področju svojega dela uvedel v praksi.

Marko Pranjeković, ključavničar I v Proizvodnji jeklarne, Metal Ravne

1. Nagrada mi pomeni veliko in sem je zelo vesel. Lepo je vedeti, da nekdo opazi delo, ki ga opravljaš, in spoštuje napore, ki jih vlagáš vanj. Dano priznanje in pohvalne besede me navdajajo s ponosom in bi se rad še enkrat zahvalil predlagateljem.
2. Večina sodelavcev je reagirala pozitivno in tega sem bil resnično vesel.
3. V Metalu Ravne oziroma takratni železarni v tozdu Jeklarna sem se zaposlil leta 1984. Naj povem, da sem v železarni delal že prej, vendar sem se nato zaposlil v drugem podjetju. Ves ta čas sta v meni tleli nostalgija in želja po vrnitvi v »fabriko«. Leta 1984 se mi je želja uresničila in takrat sem samemu sebi zaprisegel, da »fabrike« ne bom zapustil, dokler ne grem v pokoj.
4. Delo na mojem delovnem mestu je razgibano in raznovrstno, včasih manj, drugič spet bolj zahtevno. Trudim se vsako delovno nalogo opraviti odgovorno, čim bolj kakovostno in zanesljivo. Zavedam se tudi vseh nevarnosti pri opravljanju svojega dela, zato sem zelo vesten pri uporabi zaščitnih sredstev. Na delo hodim sproščen, zbran in spočit ter pri delu dajem od sebe vse.
5. Skozi življenje me spremlja moja družina, to so žena, sin in hčerka, ki jih imam zelo rad. Moje vodilo sta poštenost in zanesljivost, moj življenjski moto pa: »Vse, kar lahko narediš danes, ne odlagaj na jutri!«
6. V prostem času, ko ga pač imam, rad kolesarim – zadnje čase sicer bolj redko. Zelo rad berem vse, kar mi pride pod roke, najraje pa zgodovinske romane z resnično vsebino. Rad si ogledam dober dokumentarec. Najraje pa rešujem križanke, pri čemer sem zelo uspešen.
7. Zase si v prihodnje želim samo dobrega zdravja, na delovnem mestu pa, da bi delo potekalo brez nezdod. Naslednje leto pa grem v pokoj.
8. Prepričan sem, da se v življenju in na delovnem mestu spleča biti priden in pošten, kajti delo vsakogar se vidi in prej ko slej se dobro delo obrestuje. Lep občutek je vedeti, da te kot delavca spoštujejo in da si v kolektivu člen verige, ki je trden in zanesljiv.

MARKO ŠULER, DIREKTOR JEKLARSKEGA PROGRAMA

« Marko je s svojimi idejami, delom in končnimi izdelki veliko prispeval k izboljšani varnosti pri delu kot tudi lažšanju fizično napornih del v Jeklarni. Tako skoraj ni koticika v hali Jeklarna, katerega se ne bi tako ali drugače dotaknila njegova roka – od novih naprav priznanihi proizvajalcev do naprav povsem »domače« izdelave. S svojim umirjenim značajem in marljivostjo, samoiniciativnostjo ter veseljem do dela oziroma požrtvovalnostjo do uspešno zaključenega dela je lahko vzor nam vsem in ponosen sem, da je naš sodelavec v Jeklarskem programu.

KADROVSKA GIBANJA V JULIJU 2012

SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA

V Sektorju za splošne in pravne zadeve se nam je na novo pridružila pravnica POLONA MARINKO.

Elena Bajc, strokovna sodelavka za področje kadrov, SIJ – Slovenska industrija jekla

ACRONI

Podjetje je zapustilo osem delavcev.

Naš novi sodelavec je postal IZTOK RIHTARŠIČ v Jeklarni.

Jubilanti

Jubilanti z 10-letnim delovnim stažem so postali BLAŽ KOLMAN v Obratu vzdrževanja, AJDIN MEŠIČ v Obratu vzdrževanja in NEĐAD HALILOV v Logistiki. Čestitamo!

Jubilanta z 20-letnim delovnim stažem sta postala SINIŠA SLIJEPEČEVIČ in IVICA ČENGIJA, oba v Predelavi debele pločevine. Čestitamo!

Jubilanta s 30-letnim delovnim stažem sta postala DRAGO PRETNAR in ESMA SALIHOVIČ, oba v Predelavi debele pločevine. Čestitamo!

Jubilantka s 35-letnim delovnim stažem je postala ANDREJA MLAKAR v Nabavi. Čestitamo!

Zaključek šolanja

Šolanje je julija uspešno zaključil

SEHNUDIN HOROZOVIČ iz Hladne predelave in pridobil naziv obdelovalec kovin. Čestitamo!

Nejra Rak Benič, dipl. upr. org., strokovna sodelavka za HRM 1, Acroni

METAL RAVNE

Novi sodelavci so postali ANDREJ NOVAK in TADEJ IRŠIČ v Valjarskem programu, BOJAN ABERŠEK v Kovaškem programu, DARINKO HRIBAR in ANTON PESJAK v Vzdrževanju.

Upokojili so se IGOR KELEMINA in NEDELJKO CVIJETINOVIČ iz Jeklarskega programa, JANEZ HERMAN in METOD KONEČNIK iz Valjarskega programa, MATO BANDALO iz Kovaškega programa, ANA PROSENC iz Notranje prodaje in IVAN ENCI iz Informatike. Zahvaljujemo se jim za prizadevno delo in jim v pokoju želimo vse najlepše. Podjetje sta zapustila še dva sodelavca.

Jubilanti

30-letni delovni jubilej sta dosegla DRAGO KRIŽOVNIK iz Kontrole in metalurškega razvoja in VELJKO DJORDJEVIČ iz Informatike. Čestitamo!

Zaključek šolanja

ANTON LENART iz Jeklarskega programa je postal inženir strojništva, INA FEDLER iz Notranje prodaje je postala diplomirana varstvoslovka. Čestitamo!

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

SERPA

Novi sodelavec je postal MARKO ČERENJAK v Logistiki.

Podjetje je zapustil en sodelavec.

Zaključek šolanja

SUZANA PLEMEN je uspešno zaključila šolanje in postala inženirka strojništva. Čestitamo!

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

ELEKTRODE JESENICE

Za 30-letni delovni jubilej čestitamo JANJLI REBSELJ iz Oplaščevalnice.

Podjetje sta zapustila dva sodelavca.

Upokojil se je JOSIP BAJZ iz Programa oplaščenih elektrod. Zahvaljujemo se mu za vestno in prizadevno delo in mu želimo, da bi dolgo zdrav užival v pokoju.

Rafko Penič, univ. dipl. ekon., vodja Kadrovske službe, Elektrode Jesenice

NOŽI RAVNE

Naši novi sodelavci so postali SRDAN BAŽDAR in JANEZ PONGRAC v Termični obdelavi ter GAŠPER DIMNIK v Mehanski obdelavi.

Upokojil se je sodelavec MILAN PRAZNIK iz Priprave dela. Zahvaljujemo se mu za njegovo prizadevno delo in mu v pokoju želimo vse najlepše.

Delovno razmerje je prenehalo še enemu sodelavcu.

Jubilanti

Jubilanta za 40 let delovne dobe sta postala MILAN PRAZNIK iz Priprave dela in BRANKO SEKAVČNIK iz Mehanske obdelave. Obema iskreno čestitamo!

Dragica Pečovnik, univ. dipl. soc., kadrovska menedžerka, Noži Ravne

SUZ

Na Upravi družbe, točneje na Prodajnem oddelku, se nam je pridružil novi sodelavec ANDREJ KOŠIR.

Jubilanti

Jubilanta s 30-letnim delovnim stažem sta postala LOVRO KEŠINA iz obrata Jeklarna in DARKO PETERNEL iz obrata Jeklovlek. Čestitke obema!

Upokojila sta se ISMET HODŽIČ iz obrata Vzdrževanje in ZDENKA REMAR iz obrata Jeklovlek. Zahvaljujemo se jima za prizadevno delo in jima želimo vse najlepše v pokoju.

Mag. Tanja Avguštin Čufer, Kadrovska služba, SUZ

ZIP CENTER

Naš novi sodelavec je postal HAMLET BOBAJ v OE Kooperacije.

Jasna Tošič, poslovna sekretarka, ZIP center

➤ Nadaljevanje s prejšnje strani!

- Nagradjeni delavci s svojimi direktorji: Marko Šuler, direktor Jeklarskega programa, in Marko Pranjakovič, Zdravko Mlakar, direktor Kovaškega programa, in Davorin Šeruga, Albert Rožej in Branislav Keček, direktor Valjarskega programa

KADROVSKA GIBANJA V AVGUSTU 2012

SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA

Augusta ni bilo kadrovskih sprememb.

Elena Bajc, strokovna sodelavka za področje kadrov, SIJ – Slovenska industrija jekla

ACRONI

Podjetje je zapustilo 10 delavcev.

Naši novi sodelavci so postali SEBASTJAN NOČ v Jeklarni, MIHA GOLJA v Jeklarni, GREGA BOHINC v Obratu vzdrževanja, GAŠPER KRMELJ v Obratu vzdrževanja in PETER SVATOVŠEK v Predelavi debele pločevine.

Jubilanti

Jubilanti z 10-letnim delovnim stažem so postali ELVIR IMAMOVIČ iz Jeklarni, BOJAN TRSTENJAK iz Vroče valjarne in GORAZD KOSEC iz Kakovosti, razvoja in tehnologije. Čestitamo!

Jubilanti z 20-letnim delovnim stažem so postali ROMAN ROBIČ iz Vroče valjarne, BRANISLAV JAKOPIČ iz Proizvodnih tehničnih služb, METKA ŠUŠTARŠIČ iz Kakovosti, razvoja in tehnologije ter URŠKA PETRIČ iz Prodaje. Čestitamo!

Jubilanti s 30-letnim delovnim stažem so postali DANI PESJAK iz Jeklarni, RAJKO HROVAT iz Jeklarni, ROMAN DAKSKOBLER iz Obrata vzdrževanja, BOŽIDAR JANC iz Obrata vzdrževanja in JANKO LEGAT iz Jeklarni. Čestitamo!

Jubilantke s 35-letnim delovnim stažem so postale MARJANCA JAZBEC

iz Nabave, MILENA RAZINGAR iz Računovodstva in VLASTA ALIČ iz Logistike. Čestitamo!

Zaključek šolanja

Šolanje so julija uspešno zaključili SEHNUDIN HOROZOVIČ iz Hladne predelave (pridobil je naziv strojni mehanik), ERVIN MEŠIČ iz Jeklarni (pridobil je naziv strojni mehanik), RUSMIR MUMINOVIČ iz Jeklarni (pridobil je naziv strojni mehanik) in NIAS KLJUČANIN iz Predelave debele pločevine (pridobil je naziv strojni mehanik). Čestitamo!

Nejra Rak Benič, dipl. upr. org., strokovna sodelavka za HRM 1, Acroni

METAL RAVNE

Novi sodelavci so postali MATJAŽ PIKO v Kovaškem programu, DAVORIN MORI in DARKO KOMAR v Vzdrževanju ter MARTIN REPAS v Nabavi.

Upokojili so se FRANC VUKOVIČ iz Jeklarskega programa, ROMANA URŠNIK iz Valjarskega programa in DRAGICA ŠTIFTAR iz Financ. Zahvaljujemo se jim za prizadevno delo in jim v pokoju želimo vse najlepše.

Podjetje sta zapustila še dva sodelavca.

Jubilanti

40-letni delovni jubilej je dosegla OLGAR PENEK iz Kontrole in metalurškega razvoja, 30-letni delovni jubilej so dosegli MARIJAN ŠAVC in MIRKO RADIČ iz Valjarskega programa in BORIS GORENŠEK iz Kovaškega programa,

20-letni delovni jubilej so dosegli BOJAN PRIKERŽNIK iz Jeklarskega programa, Franjo JAUK in RAJKO RAČNIK iz Valjarskega programa ter BERNARDA JANET iz Kontrole in metalurškega razvoja. Čestitamo!

Zaključek šolanja

TADEJ IRŠIČ iz Valjarskega programa je postal metalurg. Čestitamo!

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

SERPA

Novi sodelavec je postal MILENKO KOBAL v Obnovi in izdelavi strojev in naprav.

Jubilanti

30-letni delovni jubilej sta dosegli KARMEN STRAŽIŠNIK iz Poslovodstva in SUZANA OSOLIN iz Strojne obdelave. Čestitamo!

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

ELEKTRODE JESENICE

Jubilanti

Za 30-letni delovni jubilej čestitamo ZVONETU NOVAKU iz rezalnice.

Delovno razmerje je prenehalo šestim sodelavcem.

Rafko Penič, univ. dipl. ekon., vodja Kadrovske službe, Elektrode Jesenice

NOŽI RAVNE

Upokojila sta se sodelavca BRANKO SEKAVČNIK iz Mehanske obdelave in SREČKO VAJS iz Termične obdelave. Zahvaljujemo se jima za njuno prizadevno delo in jima v pokoju želimo vse najlepše.

Jubilanti

Za 30 let delovne dobe čestitamo ANTONU TUKSARJU iz Kontrole.

Dragica Pečovnik, univ. dipl. soc., kadrovska menedžerka, Noži Ravne

SUZ

Augusta se nam je pridružil novi sodelavec ZDRAVKO SEDLAR, in sicer v obratu Jeklarna.

Jubilanti

Jubilanta s 30-letnim delovnim stažem sta postala MUHAREM ČIKOTIČ iz obrata Vročna valjarne in EMILJAN NEMEŠ iz obrata Hladna predelava. Čestitke obema!

Upokojil se je HUSEIN LJUBIJANKIČ iz obrata Vročna valjarne. Zahvaljujemo se mu za prizadevno delo in mu želimo vse najlepše v pokoju.

Mag. Tanja Avguštin Čufer, Kadrovska služba, SUZ

ZIP CENTER

Upokojil se je HINKO LEGAT iz OE Mizarstvo.

Jasna Tošič, poslovna sekretarka, ZIP center

SLOVO

*Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.*

Augusta nas je veliko prehitro in nepričakovano zapustil naš sodelavec Miro Mršič, sodelavec Jeklarni v Acroniju. Miro je v Slovenijo prišel kot mlad fant z željo, da bi si ustvaril svoj košček sreče pod soncem. V začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja je začel delati v Martinarni kot pomočnik pri SM-pečni in spoznal delo jeseniškega železarja. Kmalu nato je opravil tečaj za žerjavovodja in se zapisal litju jekla, ki mu je ostal zvest do konca svojih dni. Njegovim najbližjim izrekamo iskreno sožalje. Verjamemo, da si bo marsikdo od prijateljev, znancev in sodelavcev vzel čas in mu ga namenil z dobro mislijo ali prižgano svečko na grobu.

Sodelavci Kontiliva – Acroni

ZAHVALA

Ob prerani, boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta in dedija MIRA MRŠIČA se svojci iskreno zahvaljujemo upravi Acronija ter upravi in delavcem Jeklarni, ker ste nam ob tako žalostnih trenutkih stali ob strani ter z nami delili nepopisno bolečino ob izgubi tako drage osebe. Posebna zahvala gre njegovim sodelavcem druge izmene Kontiliva, ki so nam na dan slovesa bili izjemna pomoč. Iskrena hvala vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče ter denarno pomoč. S spoštovanjem!

Družina Mršič

besedilo Robert Starc, Kadrovska služba, Acroni
 fotografije Robert Starc, Acroni

ZASLUŽILI JEKLENI KRUH

V Acroniju smo v poletnih mesecih na počitniško delo sprejeli 92 študentov/dijakov, ki so pripomogli pri nezapletenih delih v proizvodnji. Prednost pri izbiri smo namenili štipendistom, otrokom naših zaposlenih in pa tistim, ki so počitniško delo že opravljali in prejeli dobro oceno.

V Jeklarni so študenti/dijaki opravljali pomožna dela v vseh proizvodnih enotah. Čistili so agregate in okolico, sodelovali pri jemanju vzorcev, pripravi legur, zapenjanju bremen, pripravi elektrod ...

Aljaž Smolej, ki je zaključil srednjo šolo in je počitniško delo opravljal že lani, je pohvalil ekipo pri EOP. Delo je bilo sicer naporno, še posebno zaradi vročine, vendar pa po njegovih besedah bolje ni nikjer in bi se na počitniško delo rad vrnil tudi prihodnje leto.

V Vroči valjarni so od študentov/dijakov pričakovali pomoč predvsem pri signiranju kolobarjev, zalaganju robota s podložnim lesom, pri zapenjanju, podajanju podložnega lesa na odpremi, pri manipulaciji z odrezki na škarjah ...

Tudi Miha Jotič je že uspešno zaključil srednjo šolo. V Vroči valjarni je večinoma signaliral kolobarje, opravljal pa je tudi druga preprosta dela. Na počitniškem delu v proizvodnji Acronija je bil prvič. Miha je prepričan, da je svoj čas med počitnicami koristno porabil in da je s svojim delom vsaj malo prispeval k uspešno dokončanim nalogam.

Adjustiranje plošč ali kolobarjev ter ostala pomožna dela v proizvodnji, vključno s čiščenjem, so glavne naloge, ki so jih študenti/dijaki opravljali v **Hladni predelavi**. Bili so velika pomoč in delavci so jih takoj sprejeli medse.

Aljaž Smolej v Jeklarni

Miha Jotič v Vroči valjarni

Mark Djedović in Anže Žagar sta letošnje počitnice preživela v družbi kolobarjev, ovojnega materiala, palet itd. Oba sta dijaka srednje šole. Mark je z delom v proizvodnji že seznanjen in je Anžetu, ki je bil na počitniškem delu prvič, lahko pomagal s kakšnim nasvetom. Z delom sta bila zadovoljna.

Delo v **Predelavi debele pločevine** pa je bilo organizirano predvsem kot pomoč pri adjustiranju plošč, pospravljanju podložnega lesa, pri nezapletenih delih na NC-sektorju ter v lužilnici.

Nik Jeklič in Alen Halilović sta delala pri tehtnici v hali C oziroma sta pomagala pri podobnih delih v hali B. Spoznala sta, kaj pomeni delo v proizvodnji. Oba bi se prihodnje leto vrnila.

Sicer v manjšem obsegu, pa vendar so bili tudi na **Vzdrževanju in K.R.T.** veseli pomoči študentov. Pomoč pri servisiranju klimatskih naprav, čiščenju in pri elektro inštalacijah, od merilnika do vstopa v sistem – na krmilnik, je bila glavna aktivnost na Vzdrževanju, medtem ko so na K.R.T. pomagali pri pripravi in obdelavi kovin v procesu izdelave vzorcev, v sektorju Kemija pa pri izvajanju analiz.

Letošnje počitnice so bile za marsikaterega študenta povsem nekaj novega, drugačnega. Preživeli so jih delovno, seznanili so se z delom v proizvodnji jeklarske družbe Acroni. Prvič so spoznali, kako je delati v nočnih urah, nekateri še dolgo ne bodo pozabili spora z budilko ob peti uri zjutraj, ko je bilo treba vstati in se odpraviti na delo. Videli so, kako poteka delo v skupini, kakšne so delovne razmere – skratka, spoznali so, kako se zasluži jekleni kruh. ●

● Mark Djedović In Anže Žagar v Hladni valjarni

● Nik Jeklič v Predelavi debele pločevine

● Alen Halilović v Predelavi debele pločevine

KAKO SE V DANAŠNJIH ČASIH, KO GOSPODARSKA KRIZA SEGA PO PODJETJIH, POČUTITE KOT DEL USPEŠNE IN RAZVIJAJOČE SE SKUPINE SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA?

MARJAN MENCINGER, TEHNOLOG, ACRONI

Vesel sem, da v teh časih naše podjetje v skupini SIJ – Slovenska industrija jekla uspešno krmari, da še uspemo dobiti naročila in da lahko tudi sam prispevam k dobremu delu. Lahko nas nekega dne preseneti neprijetna novica. Pomembno pa je, da v težkih trenutkih vidimo luč na koncu tunela.

NEDŽAD AVDIĆ, STROJEVODJA, ACRONI

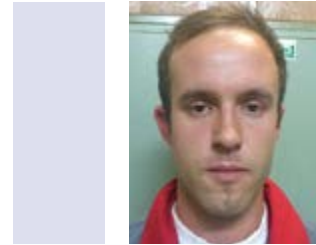
Za zdaj se počutim varno v našem podjetju, glede na to, kar slišim in vidim, kaj se dogaja z drugimi podjetji doma in v svetu. Čeprav plače niso ravno blesteče, sem vesel, da so te redne in da imam službo, saj je danes to zlata dobrina, še posebno ko je treba h kruhu spraviti tri otroke.

JANKO ZUPAN, DELOVODJA, SUZ

Gospodarska kriza in slabo vodenje družb sta v zadnjem času veliko podjetij privedla do stečaja. Zaradi krize je prestrašenih veliko ljudi, kar povzroča še večjo zmedo, posledično je povpraševanje po izdelkih vedno manjše, podjetjem pa se kopičijo zaloge in povečujejo stroški.

Sedanji čas zaostrene krize pa je seveda tudi možnost in izziv za nove prijeme in pristope. Star pregovor pravi: »Kar te ne uniči oziroma ubije, te v bistvu okrepi.« Gospodarska kriza je lahko tudi v vsej svoji težavnosti velika priložnost za preboj novih idej in tehnologij. Mislim, da se moramo vsi zaposleni počutiti kot del družine in vedeti moramo, da smo zaslužni za uspeh podjetja. Vse to nas lahko žene, da pridemo do novih, boljših idej in naše delo postane še bolj učinkovito in produktivno. Skupina SIJ – Slovenska industrija jekla kljub gospodarski krizi še vedno posluje zadovoljivo, zato sem ponosen, da sem del te skupine.

TILEN REBSELJ, VLAČILEC LINIJE SCHUMAG, SUZ

Glede na trenutne slabe gospodarske razmere je lepo biti član skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, kajti to nam kljub vsemu omogoča določeno finančno stabilnost in socialno varnost. Zatorej nam mora biti to samo še dodaten motiv za čim večjo marljivost in zbranost pri delu, kajti tako bomo precej lažje prebrodili te slabe čase in postali še boljši, konkurenčni ter prepoznavni v svetu. Zavedati se moramo, da pomembni kupci prej ali slej prepoznajo vestnega in zanesljivega strateškega partnerja, česar nikakor ne smemo zanemariti. Oni to dobro vedo in znajo ceniti.

**CVETKO RICHARD,
PREVIJALEC VARILNE ŽICE,
ELEKTRODE JESENICE**

V podjetju se počutim zelo dobro, saj imamo redni mesečni dohodek, regres, božičnico in, kar je najbolj pomembno, vedno več kupcev. To pomeni, da celotno podjetje deluje odlično na vseh področjih oziroma da delo vsak posameznik opravlja maksimalno zavzeto. Gospodarska kriza mnogim podjetjem povzroča veliko težav, tudi stečajev, pri nas pa je ravno nasprotno. Poslujemo odlično in zaposluje nove moči, tako da se kriza skoraj ne pozna. S skupnim delom in znanjem bomo premagali vse ovire, ki so in ki se še bodo pojavile.

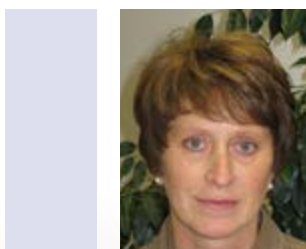
**ROMAN KAMNIK, TALILEC
OPERATER, METAL RAVNE**

V današnjih časih, ko je zaradi gospodarske krize vse več podjetij v težavah, sem ponosen, da sem zaposlen v podjetju, ki kljub težkim časom vlaga v razvoj, kot je denimo novi EPŽ, kjer sem tudi zaposlen kot operater. V našem delovnem okolju imamo veliko mladih sodelavcev, s katerimi odlično sodelujem in nanje prenašam svoje znanje in tridesetletne izkušnje. Upam, da bo imelo vodstvo skupine SIJ – Slovenska industrija jekla in Metala Ravne še naprej takšen posluh do sodelavcev kot doslej.

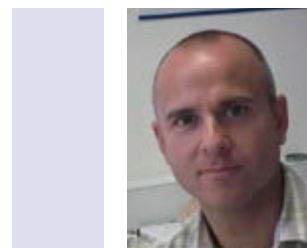
**ROBERT ERJAVEC, VODJA
LOGISTIKE, SERPA**

Prav gotovo je biti zaposlen v podjetju, ki je uspešno in se nenehno razvija, velik privilegij. Predvsem v današnjem času, ko nekdanja velika in uspešna podjetja po Sloveniji propadajo, so v postopku stečaja ali pa tik pred njim. Meni je biti del uspešne skupine SIJ – Slovenska industrija jekla v veliko zadovoljstvo. Dejstvo je, da precejšen del dneva porabim za opravljanje svojih delovnih obveznosti, zato je dobro počutje v delovnem okolju še kako pomembno. Pozitivna klima in občutek socialne varnosti imata v času gospodarske krize zame oziroma za vse zaposlene neprecenljivo vrednost. Verjamem, da se bomo še naprej uspešno spoprijemali z gospodarsko krizo ter tako obdržali in tudi še dodatno ustvarjali delovna mesta.

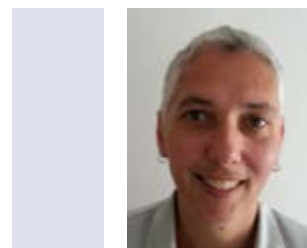
**MAG. SILVA SIRK, POMOČNICA
DIREKTORJA VALJARSKEGA
PROGRAMA, METAL RAVNE**

Biti soudeležen pri ustvarjanju uspešnega podjetja je gotovo lep občutek. Še posebno, če pomislim, koliko ljudi brez služb nima nobene možnosti ustvarjati in pokazati svojega znanja. Seveda pa je biti del take skupine tudi velika odgovornost, saj je treba iz dneva v dan slediti novim smernicam podjetja, ki pa so iz leta v leto zahtevnejše. Vsaka uspešna prebroditev krize, ki so v zadnjih letih že skoraj stalnica, pa nas samo krepi in dela tako zaposlene kot tudi podjetje močnejše in stabilnejše.

**PETER KOBOVC, PRODAJA, NOŽI
RAVNE**

Gospodarska kriza je priložnost za nove izzive in priložnosti. Noži Ravne, kot del skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, nenehno iščejo nove izzive in izkoriščajo priložnosti, ki so nam dane na trgu, in ustvarjajo nove. Ponosen sem, da sem del kolektiva, ki se zaveda bogatih korenin in gradi na že postavljenih temeljih. V podjetju je ogromno znanja, kolektiv pa je zelo zavzet, in prepričan sem, da bomo rasli in se razvijali še naprej. Po dežju vedno posije sonce, na nas pa je, da SIJ sije še naprej.

**TANJA BONČINA, NABAVA, ZIP
CENTER**

V primerjavi z drugimi podjetji (poslušamo vsak dan v medijih) imamo redno plačo, tudi regres smo do sedaj vedno dobili. Zato sem zadovoljna, da sem del skupine SIJ – Slovenska industrija jekla. Na žalost pa se vidi, da je gospodarska kriza prisotna tudi v naši bližini. Material za proizvodnjo se draži, zato se v tiskarni vsi trudimo, da naročnike zadržimo s kakovostjo izdelkov in storitev.

DODATNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE JE NALOŽBA ZA PRIHODNOST

V skrbi za prihodnost svojih zaposlenih Metal Ravne in Serpa spodbujata svoje zaposlene, da ostanejo vključeni v program dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Pred dnevi so vsi zaposleni prejeli letake, na katerih Pokojninska A družba opozarja svoje komitente na pomen dodatnega pokojninskega zavarovanja. V začetku leta 2013 bo namreč minilo deset let, kar sta Metal Ravne in Serpa sklenila pogodbo s Pokojninsko A družbo o vključitvi v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za svoje zaposlene, in sicer s premijo v višini dva odstotka osnovne bruto plače na zaposlenega. Delodajalec po tej pogodbi plačuje premije vsem zaposlenim, ki to želijo, in sicer vse do njihove upokojitve. Novozaposleni pridobijo to pravico po enem letu zaposlitve pri delodajalcu. Denar, ki se tako nalaga, je last delavca.

Če držijo napovedi, da pokojnine iz obveznega zavarovanja ne bodo zadoščale za normalno življenje, moramo za primerno pokojnino dodatno varčevati. Danes ima povprečni zavarovanec družbe Metal Ravne za dodatno starostno pokojnino zbranih 2.680 evrov, v primeru, da mu bo delodajalec še nadaljnjih 18 let plačeval premijo v višini dva odstotka njegove osnovne bruto plače, lahko ob upokojitvi pričakuje 54 evrov dodatne mesečne pokojnine.

Tema kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja je letos postala aktualna, ker lahko zaposleni dvignejo privarčevano premijo po desetih letih varčevanja. Vodstvi podjetij svojim zaposlenim dvig premij odsvetujeta. Ko je delodajalec vstopil v takšno obliko varčevanja, je to storil v skrbi za prihodnost svojih zaposlenih. Z dvigom privarčevanih sredstev pa bi zaposleni prekinili zavarovanje, ki je dragocena naložba za prihodnost.

Kako priti do privarčevanega denarja, je na letaku podrobno opisano. Na tem mestu pa želimo zaposlene opozoriti predvsem na negativne posledice takšne odločitve.

V primeru, da delavec dvigne privarčevani denar, družba zanj preneha plačevati mesečno premijo. Po sklepu vodstva družbe lahko delavec ponovno pridobi pravico do vključitve v zavarovanje šele po enem letu.

Enkratno izplačilo je obremenjeno z dohodnino. Ob izplačilu privarčevanih sredstev zavarovanca bremenijo izstopni stroški v višini en odstotek in 25 odstotkov akontacije dohodnine, verjetno pa bo večina zavarovancev ob izdaji odločbe za dohodnino morala dohodnino doplačati.

Enkratno izplačilo lahko vpliva tudi na izgubo socialnih transferjev, kot so socialna pomoč, otroški dodatek in štipendije otrok, zviša se lahko znesek za plačilo vrtca. Vse to morate skrbno pregledati in pretehtati.

Pokojninska renta, ki jo boste prejeli po upokojitvi, je bistveno manj obdavčena od enkratnega dviga, večina upokojencev bo od dodatne pokojnine plačala dohodnino, nižjo od pet odstotkov. Zavarovanec pa bo oproščen tudi plačila izstopnih stroškov.

Zagotovilo, ki nikakor ni nepomembno, pa je, da so sredstva zavarovancev varna pred izgubo. Vplačana so na osebni račun zavarovanca in so njegova last. V primeru smrti zavarovanca pred upokojitvijo se sredstva dedujejo. Sredstva se vodijo na ločenem računu, zato tudi ob morebitnem stečaju izvajalca zavarovanja niso predmet stečajne mase. Naložena so v varne in likvidne naložbe, za kar dodatno jamčijo zunanji upravljavci.

Vodstvo Metala Ravne in Serpe svetuje svojim zaposlenim, naj ostanejo vključeni v sistem kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Vendar je odločitev vsakega posameznika, ali to sprejme. ●

besedilo Stanko Petovar, svetovalec za Jeklarski program, Metal Ravne

- viri
1. Zakon o varnosti in zdravju pri delu ZVZD-1.
 2. Evropska agencija za varstvo in zdravje pri delu, FACTS 93/SL.
 3. Evropska agencija za varstvo in zdravje pri delu, FACTS 94/SL.
 4. Mojca Gobec, dr. med., generalna direktorica Direktorata za javno zdravje, Ministrstvo za zdravje RS, Smernice za promocijo zdravja pri delu.

PROMOCIJA ZDRAVJA

V Metalu Ravne že vrsto let deluje tim za varnost in zdravje pri delu. Sestavljajo ga predstavnik vodstva družbe, strokovni sodelavci za varstvo pri delu iz družbe BVD Ravne, pooblaščen zdravnik z Medicine dela in športa pri Zdravstvenem domu Ravne in sodelavci iz Metala Ravne, ki tudi vodijo tim. Rezultati dosedanjega načrtnega dela tima in drugih sodelavcev so bili med drugim zakonsko pravočasna izdelava ocene tveganja za vsa delovna mesta v Metalu Ravne z izjavo o varnosti ter pridobitev certifikata OHSAS ISO18001. Novi Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, izdan junija 2011) pa med drugim narekuje delodajalcem v 6. členu, da morajo načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnem mestu.

KAJ JE PROMOCIJA ZDRAVJA?

Promocija zdravja je strategija posredovanja med ljudmi in njihovim okoljem za zdravje. Je proces, ki omogoča, da ljudje oziroma skupnosti povečajo nadzor nad dejavniki, ki vplivajo na njihovo zdravje, in na tej podlagi svoje zdravje izboljšajo. Promocija zdravja izhaja iz biopsihosocialnega koncepta zdravja, ki pravi, da je zdravje vir vsakdanjega življenja, ne pa življenjski cilj. Za doseganje zdravja mora biti vsak posameznik (oziroma skupina) zmožen ugotoviti in uresničiti svoje želje, zadovoljevati potrebe in spreminjati oziroma obvladovati svoje okolje. V okviru koncepta promocije zdravja se zdravje pojmuje kot sposobnost uresničevanja posameznikovih možnosti in kot pozitiven odziv na izzive okolja. Pojmuje se tudi kot vzpostavljanje dinamičnega ravnotežja med človekom in njegovim okoljem ter kot sposobnost izrabe posameznikovih potencialov in za pozitivno reagiranje na izzive okolja. Ta definicija upošteva družbene in osebne vire pa tudi telesne zmožnosti posameznika. Koncept promocije zdravja obsega vplive na življenjski slog in na druge socialne, ekonomske, okoljske in osebne dejavnike, ki prispevajo k zdravju. (4)

Dalgreen & Whitehead, 2006

Dejavniki, ki vplivajo na zdravje (4)

NEKAJ OSNOVNIH MISLI O PROMOCIJI (3):

- ▶ Vaš življenjski slog je vaša zasebna stvar. V podjetju vas lahko spodbujamo k spremembi vedenja, nihče pa vas ne more k temu prisiliti, razen če ne škodujete drugim.
- ▶ Udeležba v kateri koli aktivnosti promocije zdravja pri delu je prostovoljna. Vendar pa je zdrav način življenja predvsem v vašem interesu.
- ▶ Za promocijo zdravja na delovnem mestu je potrebna dejavna zavezanost obeh strani: delodajalcev, ki morajo zagotavljati zdrave organizacijske in okoljske razmere, ter delavcev, ki morajo dejavno sodelovati v programu promocije zdravja na delovnem mestu.

Gre torej za kompleksne dejavnike, ki vplivajo na naše zdravje. Med temi je tudi vpliv delovnega okolja, ki je tudi pomemben.

Kaj pa je promocija zdravja na delovnem mestu?

To so skupna prizadevanja delodajalcev, zaposlenih in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu (2). Ta cilj pa lahko dosežemo s kombinacijo:

- ▶ izboljšanja organizacije dela in delovnega okolja,
- ▶ spodbujanja zaposlenih, da se udeležujejo zdravih dejavnosti,

- ▶ omogočanja izbire zdravega načina življenja,
- ▶ spodbujanja osebnostnega razvoja zaposlenih.

ZAKAJ SE NAM ZDI PROMOCIJA TAKO POMEMBNA?

Zato ker želimo zaposleni skupaj delovati v prid naše prihodnosti, ne le Metala Ravne, pač pa tudi in predvsem za izboljšanje našega zdravja. To prinaša pozitivne strani obema, tako podjetju kot tudi zaposlenim (4):

KORISTI S STRANI DELOJEMALCA

- ▶ Zdrav in zadovoljen delavec se lažje spopada z obremenitvami, ki jih prinašajo druge življenjske vloge (starševstvo, prijateljstvo, delo v lokalni skupnosti itd.).
- ▶ Večja pripadnost podjetju.
- ▶ Sproščeno in stimulatívno delovno okolje.
- ▶ Spodbujanje osebnega razvoja.
- ▶ Povečanje zdravstvene pismenosti.
- ▶ Večja delovna produktivnost ter večje zadovoljstvo z delom in delovnim mestom.

KORISTI S STRANI DELODAJALCA

- ▶ Zmanjšana odsotnost z dela za od 12 do 36 odstotkov.
- ▶ Raziskave kažejo, da z vsakim evrom, vloženim v zdravje zaposlenih, lahko prihranimo med 2,50 in 10,00 evra.
- ▶ Spodbudno delovno okolje povečuje motivacijo, kreativnost in produktivnost zaposlenih.
- ▶ Zmanjšanje fluktuacije in večji ugled podjetja.

KAKO TO IZPELJATI?

V uvodu naveden tim smo preimenovali v Tim za varstvo in zdravje pri delu ter promocijo zdravja. Da bi bili učinkovitejši pri svojem delu, smo predlagali obema sindikatoma v podjetju, da imenujeta dodatna člana tima, prav tako pa smo polno vključili izvoljene delavske zaupnike za področje varnosti in zdravja pri delu. S pomočjo njih želimo vključiti čim več pobud in idej s strani zaposlenih. Tim že ima izdelan osnovni koncept dela z začetnimi terminsko opredeljenimi aktivnostmi – o tem pa naslednjič. ●

ANKETA O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU

Zaposlene v Metalu Ravne bomo povprašali tudi o tem, kaj menijo o varnosti, poškodbah, promociji zdravja ... o pobudah za boljše počutje na delu.

Vir: Kadri Metala Ravne

KAKO PREPREČITI IZGUBO TEKOČINE

Za človeka je izguba tekočine (dehidracija) bistveno bolj nevarna in ogrožajoča kot lakota. Simptomi in znaki dehidracije so od zasnave žeje do motenj zavesti in v skrajnem primeru smrti. Izgubo tekočine do dveh odstotkov telesne mase opredelimo kot majhno, večja od sedem odstotkov je resna, več kot petnajst odstotkov pa že ogrozi življenje.

Dnevni obrat vode v telesu je pri odraslem človeku približno 2,5 litra. Tekočino izgublamo skozi kožo in z dihanjem ter z odvajanjem urina in blata. Pridobivamo pa jo s hrano in pitjem tekočine.

Pri težjem fizičnem delu in v toplotnem okolju z višjimi toplotnimi indeksi je izhlapevanje znoja (evaporacija) s površine kože edina učinkovita pot odvajanja telesne toplote, hkrati pa to povzroča izgubo telesne tekočine.

Mejna izguba, ki še ne povzroča kopičenja telesne toplote, je 0,6 do 0,75 litra evaporiranega znoja na uro. Pri merskih analizah delovnih mest v kovačnici, valjarni in topilnici so bile te vrednosti pri delavcih na več delovnih mestih skoraj dosežene. Zato je seveda nujno, da imajo delavci na voljo tekočino – vodo.

V pitni vodi so številne za življenje potrebne snovi (kalcij, magnezij, kalij, natrij, baker, železo, cink, litij, jod, fluor ...). Več kot jih je, bolj je voda „trda“ oziroma visoko mineralizirana. Znana mineralna voda v bližini je „Kotuljska slatina“ za razliko od termalnih vod, ki imajo višjo temperaturo in so različno, praviloma pa manj mineralizirane.

Za nadomeščanje tekočin na toplotno in energetske obremenjenih delovnih mestih je najprimernejši sadni ali zeliščni

čaj – brez sladkorja oziroma voda, ki naj bi imela temperaturo okolja, pili pa naj bi ju v manjših količinah po npr. 250 mililitrov (po potrebi tudi po večkrat na uro).

Mineralne vode (predvsem z višjo vsebnostjo CO₂) odsvetujemo, ker v večjih količinah delujejo odvajalno, nevtralizirajo želodčno kislino in jih praviloma pijemo premrzle.

Prav tako so neprimerni mleko in alkoholne pijače.

Odsvetujemo tudi sokove in gazirane pijače, predvsem zaradi velikih količin sladkorja in/ali umetnih sladil in barvil v njih.

Odsvetujemo fermentirane pijače – piva, tudi brezalkoholno in jabolčnik ter tudi kavo in pravi čaj.

Žal se ljudje pri nadomeščanju tekočin ne moremo več zanesti na žejo in praviloma pijemo premalo tekočin oziroma vode in pri povprečnih obremenitvah tistih vsaj dveh do treh litrov dnevno ne dosežemo.

Nadomeščanje soli, zaradi izgube le-te z znojenjem, ni potrebno, saj je je v naši prehrani preveč. V povprečju je pojemo petkrat več, kot je potrebujemo.

Drugače je pri športnikih, kjer pri izvajanju daljših in težjih aktivnosti svetujemo izotonične napitke, da pride čim prej do resorpcije iz črevesja in da ni prebavnih motenj. ●

besedilo Ivan Mori, konstruktor, Serpa
fotografije Gašper Cehner, lokostrelec DL Dravograd

LOKOSTRELSTVO, MOJ HOBI

▲ Zmagovalni lok v družbi številnih medalj in pokalov

▲ Zaslužno prvo mesto na mednarodnem tekmovanju v Villachu (Beljaku) leta 2007

ŽE V MLADOSTI SEM SE ZANIMAL ZA LOKOSTRELSTVO

Želja imeti svoj lok je v meni tlela že od nekdaj. Ker doma ni bilo finančnih možnosti za nakup loka, sem si že kot osnovnošolec sam izdelal preprost leseni lok. Leta 2004 sem si ogledal državno prvenstvo FITA 1440 krogov v Dravogradu. Tu sem se spoznal z nekaterimi lokostrelci, ki so me prijazno povabili medse in mi dali prve nasvete o tem, kakšna oprema bi bila zame najbolj primerna. Seveda je na moje veliko veselje kmalu sledil nakup mojega prvega profesionalnega loka.

ZAČETEK MOJE TEKMOVALNE KARIERE

Še istega leta sem postal član Društva lokostrelcev (DL) Dravograd. Streljanje s profesionalnim lokom je bilo nekaj povsem drugega in me je navdalo s še večjim navdušenjem. Izkušeni lokostrelci so me učili tehnike streljanja ter ustreznih nastavitev loka in druge opreme. Pri tem sem predvsem hvaležen Marku Jamniku, ki mi je z velikim potrpljenjem delil dragocene nasvete. Prvo leto sem le nabiral znanje in izkušnje. Leto kasneje, 2005., pa sem se že prijavil na prvo tekmovanje

in v članski konkurenci dosegel sedmo mesto. To mi je dalo še večji zagon in voljo za naprej. Moji rezultati so bili sčasoma vse boljši, najvišje uvrstitve pa sem dosegel v letih 2008 in 2009.

PREDSTAVITEV LOKOSTRELSTVA KOT ŠPORTA

Lokostrelstvo je dinamičen in zanimiv šport za prav vse generacije. Dobro pa je uveljavljen po vsem svetu, saj je lokostrelstvo že od nekdaj cenjena veščina. V preteklosti, ko so bili naši predniki še lovci, je bil od strelčevih spretnosti odvisen razvoj generacij. V lokostrelstvu sta združeni predvsem fizična moč in psihična stabilnost. Poleg samokontrole in spoznavanja naravnih zakonitosti je velik dodaten izziv tudi optimalna nastavitev loka in dodatne opreme. Lokostrelstvo je olimpijski šport, ki za vrhunski rezultat vsekakor zahteva celega človeka. Osnovna oprema lokostrelca obsega lok, puščice, tok in ščitnike. Tekmuje se v različnih disciplinah in z različnimi loki, tekmovanja pa se prirejajo v dvoranah, na športnih igriščih in v naravi.

VRSTE LOKOV

Poznamo več vrst lokov. Dolgi lok je bil na primer prvi lok, katerega je človek uporabil, namenjen pa je bil lovu divjadi za njegovo preživetje. Danes obstajajo olimpijski lok, goli lok, instinktivni lok, standardni lok in sestavljeni lok. Sam uporabljam slednjega. Sestavljeni lok je lok moderne dobe. Po številu privržencev v posameznih lokostrelskih slogih danes le-ta prednjači pred vsemi drugimi. Tehnično je prilagojen današnjemu tempu in načinu življenja. Sestavljen je iz ročaja, dveh krakov, tetive, dveh napenjalnih kablov in dveh ekscentričnih koles z ležaji, katera zaradi razlike v premeru zreducirata vlečno moč loka tudi do 80 odstotkov. Največja moč loka je 60 lbs (približno 30 kg). Lok je stalno napet s tetivo preko vlečnih in s pomožnima vrvicama preko obtežilnih žlebov koles in nasproti stoječima osema na koncu krakov loka. Tetiva se sproži z mehanskimi sprožilci. Na loku je dovoljena naslednja dodatna oprema: merek z lečo, kukalo na tetivi, stabilizatorji, amortizerji in ležišče za puščico.

MOJI USPEHI

V letih od 2005. pa vse do danes sem nanizal kar nekaj vidnejših rezultatov. Osvojil sem 25 zlatih, 28 srebrnih in 18 bronastih medalj ter devet pokalov. Tako sem večkrat zmagal na državnem nivoju – posamično in ekipno, lepe uvrstitve pa sem dosegal tudi v mednarodnem okolju – osmo mesto na veteranskem evropskem prvenstvu v Lignanu v Italiji leta 2011; tretje mesto v absolutni kategoriji za pokal FITA leta 2008, drugo mesto v absolutni kategoriji za Postružnikov memorial 2008, večkrat prvo mesto na mednarodnih tekmovanjih v Avstriji ter na Hrvaškem.

Veseli me, da je moja strast do lokostrelstva podedoval tudi moj sin. Vabim vse mlade, pa tudi druge, ki jih ta šport zanima, da se nam pridružijo v DL Dravograd.

Na koncu pa bi se rad zahvalil vsem, ki so mi na tej športni poti pomagali, predvsem pa Serpi za sponzorstvo za veteransko evropsko prvenstvo. ●

besedilo Branko Krančan, Toplotna obdelava, Noži Ravne
 fotografiji Branko Krančan, Noži Ravne

DOŽIVETI KREJANOV MEMORIAL 2012

• Množica neučakanih kolesarjev čaka na start.

• Na Krejanovem memorialu uživajo tudi najmlajši udeleženci.

V Ljubljani imajo maraton Franja, na Gorenjskem je to Juriš na Vršič, pri nas na Koroškem pa Krejanov memorial. Rekreativna gorskokolesarska prireditev brez konkurence v bližnji in daljni okolici, imenovana po preminulem pionirju gorskega kolesarstva na Koroškem. Prireditev s pedigreejem.

Tudi letos ni bilo nič drugače, na startu se je zbralo preko 300 kolesarjev, ki jim je bil cilj premagati nekaj več kot 30 kilometrov in preko 600 višinskih metrov. Na Prevalje pridejo vsi, tekem vajeni kolesarji in tisti, ki na kolo sedejo samo preko vikenda. In še nikoli se ni zgodilo, da bi kogarkoli na cilju pogrešali.

Že samo podatek, da je bila letošnja starostna razlika med najmlajšim Vidom in starim lisjakom Slavkom preko 70 let, pove vse.

Posebno poglavje na prireditvi je tudi razglasitev rezultatov. Pri tem je izdatna pomoč povezovalc prireditve, v času EP v rokometu poimenovan tudi v vodjo navijačev, general Mimi. Na koncu lahko še dodamo, da je letos bil dosežen najboljši čas trase, zmagovalc je zanjo potreboval manj kot uro. Nace Krivonog s Kotelj je postavil nov mejnik, ki se sedaj bere 58.58. Se vam zdi to veliko? Če boste kdaj zašli v prelepo Koroško, ne pozabite na kolo in se lahko preizkusite na trasi, ki ponuja odlične razglede in dvig sladkorja v krvi. ●

© Uroš Grabner / Jobj / kovalnica idej in TAZ GROUP / oglaševalska agencija

IME, VREDNO ZAUPANJA

besedilo Andrej Gradišnik, glavni direktor, Metal Ravne
fotografije Arhiv odprave Koroška 8000

BROAD PEAK – IZPOLNJENE SO SANJE GENERACIJ KOROŠKIH ALPINISTOV

Konec julija je odpravi Koroška 8000, v kateri so sodelovali koroški alpinisti Grega Lačen – vodja odprave, Ludvik Golob - Iki, namestnik vodje odprave, Matej Flis, Sašo Prosenjak, Tadej Zorman, Jurij Gorjanc in Andrej Gradišnik, uspel smel vzpon na 8051 metrov visok Broad Peak brez uporabe umetnega kisika. S tem so bile dosanjane sanje več generacij koroških alpinistov.

• Počitek na sedlu, v ozadju na sredini predvrh in levo glavni vrh

• Strmi skalni del pod taborom ena

• Na višini 7650 metrov se nas je pet stisnilo v šotor za dva.

• Broad Peak v večernem soncu

Od malih nog so me spremljali jeklarstvo in gore. Naša družina, ki je živela od očetove plače, zaslužene v ravenski fabriki, je ves prosti čas preživela v gorah. Zato ni naključje, da sem vzljubil oboje – jeklo in gore.

V srednji šoli in v času študija sem zavzeto treniral, plezal in se podajal v visoke gore. Veliko želja sem izpolnil in vedno višje cilje sem si postavljali. In ko se bi končno lahko prvič preizkusil še na ekspediciji na vrh, višji od 8000 metrov, se je pojavilo povabilo za službo. Odpovedal sem udeležbo na odpravi in vstopil v svet jeklarstva. Nikoli mi ni bilo žal. V Metalu Ravne me je čakalo veliko povsem novih izzivov. A nekje globoko v meni je ostala neizpolnjena želja iz tistih mladih zasanjanih dni.

V juniju letošnjega poletja smo koroški alpinisti organizirali prvo samostojno odpravo na enega izmed štirinajstih vrhov, ki presega 8000 metrov. Za cilj smo si izbrali 8051 metrov visok Broad Peak v pogorju Karakorum v Pakistanu. Omejeni s trajanjem dopusta smo imeli zelo natrpan program skoraj brez počitka in brez popravniških izpitov. V hudem tempu smo prehodili 100 kilometrov do baznega tabora na višini 4800 metrov. Pričakali so nas slabo vreme in poklapani člani drugih odprav, ki so že dva meseca brez uspeha naskakovali vrh. Neoziraje se na nepredvidljivo vreme smo postopno napredovali in brez pomoči višinskih nosačev postavljali

tabore na gori ter se prilagajali na višino, kjer je kisika vedno manj.

Držali smo se svojega zamišljenega načrta in ko je bilo najbolj potrebno, se je za nekaj dni odprlo vremensko okno. V treh dneh smo se povzpeli 7600 metrov visoko. Šotorček za dve osebi smo postavili na v sneg izkopano poličko na zelo izpostavljenem mestu. Na eni strani neskončno pobočje, ki se je končalo na ledeniku, na drugi strani črna globina krajne ledeniške razpoke pod serakom. Pet se nas je stisnilo v šotor in čakalo na končni naskok proti vrhu, ki smo ga začeli po polnoči. Jutro nas je dohitelo na sedlu 7800 metrov visoko. Od tod se je proti vrhu odprl prečudovit pogled. Na kitajsko stran izpostavljen in zasnežen, a na pakistansko pretežno skalni greben nas bo pripeljal do 8030 metrov visokega predvrha in nato do po več kot dva kilometra lahko prehodnega grebena do glavnega vrha. Ves čas nad tako imenovano mejo smrti 8000 metrov. In ko smo končno na vrhu, me ne moti ne megla, ki je skrila razgled, ne veter, ki je začel pihati že na prvih metrih izpostavljenega grebena. Izpolnjene so moje mladostne sanje in sanje generacij koroških alpinistov.

Odpravo Koroška 8000 je sestavljalo sedem alpinistov iz Črne na Koroškem, Mežice, s Prevalj, z Raven na Koroškem in iz Slovenj Gradca. 31. julija 2012 je brez uporabe umetnega kisika vrh doseglo pet članov odprave. ●

besedilo Iztok Tomažič, produktni menedžer, Acroni
fotografija Iztok Tomažič, Acroni

USTANOVITEV REGIJSKE ŽENSKE ODBOJKARSKE SELEKCIJE

Počasi se poletje poslavlja, jeseni pa se ponovno začenjajo ligaška tekmovanja v dvoranskih športih. Med njimi je tudi odbojka. Odbojka je eden izmed najbolj množičnih športov v naši regiji.

V preteklih mesecih se je dogajalo marsikaj zanimivega. V težkih gospodarskih razmerah je dozorela ideja o vzpostavitvi ženske regijske ekipe, ki bo nastopala v prvi državni odbojkarški ligi. Ženska odbojka je zadnja leta z ekipo Jesenic že imela predstavnika v prvi državni odbojkarški ligi. Mlade Jeseničanke so se vsako leto dokazovale tudi v članski konkurenci in se vsakokrat sprti uspele obdržati med elito. Ko pa je prišel čas študija, so odhajale v Ljubljano in Maribor. Da bi dekletom omogočili, da se dokazujejo v domačem okolju, smo sklenili združiti moči. Prišlo je do dogovora med Odbojkarškim klubom (OK) Jesenice, OK Bled in OK Žirovnica, katerega rezultat je, da imamo sedaj regijsko ekipo Zgornje Gorenjske, ki bo v prvi državni odbojkarški ligi igrala vidnejšo vlogo. V ekipo so se vrnila igralke, ki so jo v preteklosti zapustile zaradi študijskih obveznosti. S skupnimi močmi nam je uspelo vzpostaviti razmere, da bodo v ekipi ostala dekleta, ki začno študij v prihodnje.

Združiti moči treh klubov v regiji je bilo nujno in hkrati zahtevno, vendar če hočemo doseči več kot le boj za obstanek v

prvi ligi, je to prava pot. Na Zgornjem Gorenjskem trenira odbojko več kot 400 deklet. To je potencial, ki ga želimo izkoristiti. S sporazumom med klubi je bil storjen korak, ki omogoča svetlejšo prihodnost ženske odbojke na Gorenjskem.

Sodelovanje med klubi se ne konča pri vrhu ledene gore. Usklajeno delo z nižjimi selekcijami bo jamstvo, da bomo rezultate lahko dosegali tudi v prihodnje. Poskrbeli smo, da imajo dekleta na vseh ravneh možnost napredovanja. Z združenimi ekipami Žirovnica-Bled-Jesenice bomo nastopali tudi v drugi in tretji ligi. Tako bo omogočen prehod igralke iz selekcije v selekcijo glede na njihovo starost in kakovost.

Ker je Žirovnica nekje na sredi poti med Bledom in Jesenicami in ker imamo lepo novo dvorano, si boste tekme prve državne odbojkarške lige lahko ogledali v Dvorani pod Stolom. Prva priložnost bo že v soboto, 6. oktobra, ko bo prva domača tekma proti ekipi Aliansa iz Šempetra. ●

KAKO MODRA JE SPET NAŠA REKA!

XLMS • RD BORGIS

Z UVAJANJEM NOVIH TEHNOLOGIJ IN IZGRADNJO ZAPRTIH HLADILNIH SISTEMOV ODPRAVLJAMO ŠKODLJIVE VPLIVE, KI SO JIH V NAŠEM OKOLJU ZAPUSTILI PREDHODNIKI. OHRANJAMO ZA VNUKE, KAR SO NAŠI DEDI DOBILI OD SVOJIH DEDOV - ZELENO DOLINO IN MODRO REKO.

SVOJO SKRB ZA OKOLJE VSAK DAN POTRJUJEMO:

- z zmanjševanjem in nadzorom izpustov v zrak, vodo in zemljo,
- z zniževanjem porabe energentov,
- z vlaganjem v čisto tehnologijo in znanje,
- s predelavo odpadnega železa v kakovostna jekla,
- s spoštovanjem zakonskih meril in standardov kakovosti (ISO 9001, 14001),
- z zavestnim sprejemanjem okoljevarstvenih vrednot in seznanjanjem javnosti o okoljevarstvenih ukrepih.

ACRONI

4270 Jesenice
Cesta Borisa Kidriča 44
Slovenija
E-pošta: uprava@acroni.si
www.acroni.si

sij Slovenska industrija jekla
skupina

besedilo Irena Lačen Benedičič, Gornjesavski muzej Jesenice
fotografije iz zbirk muzejev Gorenjske

ZAKLADI GORENJSKE

Skupna razstava je nastala kot plod sodelovanja vseh muzejev, ki delujejo na Gorenjskem; to so Gornjesavski muzej Jesenice, Gorenjski muzej, Loški muzej Škofja Loka, Medobčinski muzej Kamnik, Muzeji radovljiške občine in Tržiški muzej.

Vsak muzej je za razstavo, ki jo spremlja katalog, izbral nekaj svojih značilnih in unikatnih muzealij, s katerimi se identificira in ponša. Skupna tema pri nastajanju razstave je bila le zakladi. Izbor predmetov je bil prepuščen vsakemu muzeju posebej in tako so tudi pisci besedil z različnih strokovnih področij.

Arheolog Jože Štukl, kustos Loškega muzeja Škofja Loka, je predstavil žitje in bitje srednjeveške Škofje Loke, od zanimive votivne slike iz Sopotnice preko pečnice in svečnika do meščanske keramike.

Zgodovinarica mag. Marjana Žibert je opisala predmete iz zakladnice Gorenjskega muzeja, in sicer vse od nakita karnijske kneginje, krstne zibke, listine, s katero je župnijska cerkev pridobila rokopise, osnutka Zajčevega Prešernovega spomenika, kipa Lojzeta Dolinarja do Iskrinega telefonskega aparata ETA 85.

Etnologinja Zdenka Torkar Tahir je predstavila skrinje in skrinjice iz zbirk Gornjesavskega muzeja Jesenice. Morda vas bodo pritegnile »zaskarca«, potovalna skrinja, železna blagajna, poslikana skrinja ali spominska šatulja ruskega voja-

ka, ki jo je izdelal ob gradnji vršiške ceste. Za planince pa bo zanimiva skrinjica, v kateri je Minka Mali hranila 19 planinskih dnevnikov s svojih planinskih poti.

Umetnostna zgodovinarica Saša Bučan je predstavila muzejske zbirke Medobčinskega muzeja Kamnik. Najstarejši eksponat je ključ iz železa, odkrit v rimskem vodnjaku, zanimivi so hišni oltarček, pisava za trniče, oljna slika Desetnice, ki jo je naslikal kamniški slikar Miha Maleša, in šivalna mizica kot primer krivljenega Tonetovega pohištva.

Kustodinja Muzejev radovljiške občine sta predstavili muzeja, ki delujeta v njihovem okviru; Saša Florjančič Kovaški muzej v Kropi s prispevkom Iz nastajajoče zbirke kroparskega umetnega kovaštva, graverstva in cizelerstva, muzejska sveto-

valka Ida Gnilšak pa z besedilom Poslikane panjske končnice – posebnost slovenskega čebelarstva, ki jih hrani Čebelarški muzej Radovljica.

Umetnostni zgodovinar Tržiškega muzeja je pripravil predmete, povezane z obrtjo v Tržiču. Usnjarska tehcnica, »kvedrovec«, zajec, tiskarski model za ročno barvanje in varnostni žig s podobo slona Bombažne predilnice Tržič so muzealije, ki jih je ob odprtju predstavila kustosinja Tina Pleško.

Predmeti privlačijo pozornost številnih obiskovalcev, ki so si razstavo že ogledali v Škofji Loki, Kranju in Arhivu Republike Slovenije. Od septembra do konca oktobra je na ogled v Kosovi graščini na Jesenicah, od novembra do konca januarja pa bo postavljena v Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori. ●

»Gorenjci smo gospodarni, pošteni, trmasti, ponosni in narodno zavedni,« so direktorice šestih muzejev, ki delujejo na Gorenjskem, katalogu na pot zapisale poleg osnovnega namena skupne razstave, da predstavimo in povežemo bogato kulturno dediščino, ki jo hranimo v muzejih.

besedilo Boris Berginc ali Boter Špik
fotografije Boris Berginc

TUDI TAKO SE DELA!

V petek, 14. septembra, in v soboto, 15. septembra, je bilo v info centru Triglavsko roža Triglavskega narodnega parka (TNP) na Bledu pestro. V petek je bilo predavanje o gobah in TNP-ju za šolsko mladino. Udeležba je bila nad pričakovanji, saj se ga je udeležilo preko 100 mladih, domala iz vse Slovenije.

V soboto je bila gobarska razstava v organizaciji gobarskega društva (GD) Jurček Bled in v sodelovanju z drugimi gobarskimi društvi Gorenjske. Razstavljenih je bilo preko 200 različnih gob. Tudi tu je bil obisk velik in prav presenetljivo je, da se interes za pravilno nabiranje in določevanje gob pri nas povečuje. Brez determinatorjev oziroma uradnih poznavalcev gob in zagnanih članov gobarskih društev ne bi šlo. Kot pravi predsednik GD Jurček Bled Dolfi Potočnik, se zanimanje za pravilno nabiranje gob pri nas povečuje. Determinatorji so bili obiskovalcem cel dan na voljo za informacije. Poudarek je bil predvsem na tem, kje se gobe lahko nabirajo in katere, kje jih je pogojno dovoljeno nabirati, kje pa jih je strogo prepovedano trgati.

Strokovnjaki iz TNP-ja in ljubitelji čiste ter neokrnjene narave si že in si bomo tudi v prihodnje prizadevali, da jo bomo ohranili našim zanamcem.

Tudi pridelovalci biološko pridelane hrane so vse pogostejši, saj je hrana, pridelana brez pesticidov, mnogo bolj zdrava. Iz tega razloga je bila tudi biotržnica pri TNP-ju, kjer je bilo veliko stojnic, in tudi kupcev je bilo mnogo, saj so bile cene zmerne. Torej se je zavest o pomenu zdrave hrane povečala, pa tudi nabiranje gob in obnašanje v naravi se bo sčasoma izboljšalo. Napor TNP-ja in drugih entuziastov gre v pravo smer, in prav je tako. ●

O FABRIŠKEM DELU NA NEVARNIH VIŠINAH – PA O NOGOMETU IN TELOVADNEM DRUŠTVU V GUŠTANJU

Leta 1951 se je guštanjska železarna še zmeraj nezadržno širila in posodabljala. Večino gradbenih del so opravili delavci Gradisa, specializirana dela gradnje velikega dimnika in druge montažne zadeve, povezane s kovinskimi deli in z jeklenimi konstrukcijami na nevarnih višinah, pa je izvedla posebna ekipa iz železarne. Tudi žerjavna proga ob še nedokončanem dimniku je bila takrat še čisto nova.

Gradnja nove jeklolivarne je bila prav tako sestavni del popolne rekonstrukcije naše »fabrike«, saj je petletni načrt guštanjski jeklarni, ki je ležala zelo blizu avstrijske meje in je imela torej dokaj izpostavljeno lego, bila pa je tudi oddaljena od vseh najpomembnejših surovinskih baz, nalagal zahtevno nalogo, da mora povečati svojo proizvodnjo kar za trikrat, če jo primerjamo s predvojno storilnostjo. Prav tako se mora preusmeriti v izrazito tovarno kakovostnih jekel. Ob vsem tem pa mora naša »fabrika« izdelati kar največje število končnih izdelkov. Za primerjavo nekaj števil. Nova pospešena rast naj bi bila v primerjavi s predvojno taka: surovo jeklo: z 12.000 ton na leto na 28.000 ton na leto; jeklena litina: s 1.000 ton na leto na 5.000 ton na leto; kovani izdelki: s 4.000 ton na leto na 10.000 ton na leto; mehansko obdelani izdelki: s 1.500 ton na leto na 3.000 ton na leto.

Ob teh številkah, ki smo jih dobili iz zanesljivega vira, iz publikacije 375 let jeklarstva na Ravnah (1620–1995), nam je potemtakem jasno, zakaj so možje na nevarnih višinah tako hiteli z delom in pri tem velikokrat pozabili celo na lastno varnost. Za to pomembno delo pa so bili zaslužni tako fabriški delavci kot tudi delavci Gradisa. Ko je Gradis konec leta 1951 poročal o izpolnjenem planu v Guštanju, pa smo lahko videli, da je tudi zato imel več kot 130 udarnikov. V tistih časih so na ta častni naziv še veliko dali! Tako so si torej tudi možje, ki so guštanjskim jeklarjem omogočili, da bodo lahko proizvajali več, bolj kakovostno in v boljših razmerah, zaslužili, da s svojih nevarnih višin »padejo« vsaj v to drobno kroniko guštanjske »fabriške« zgodovine!

• Najvišji »fabriški« dimnik nezadržno raste (1951).

▲ Na nevarnih višinah – montaža hale nove jeklolivarne (1951)

▲ Junaki z nevarnih višin (1951)

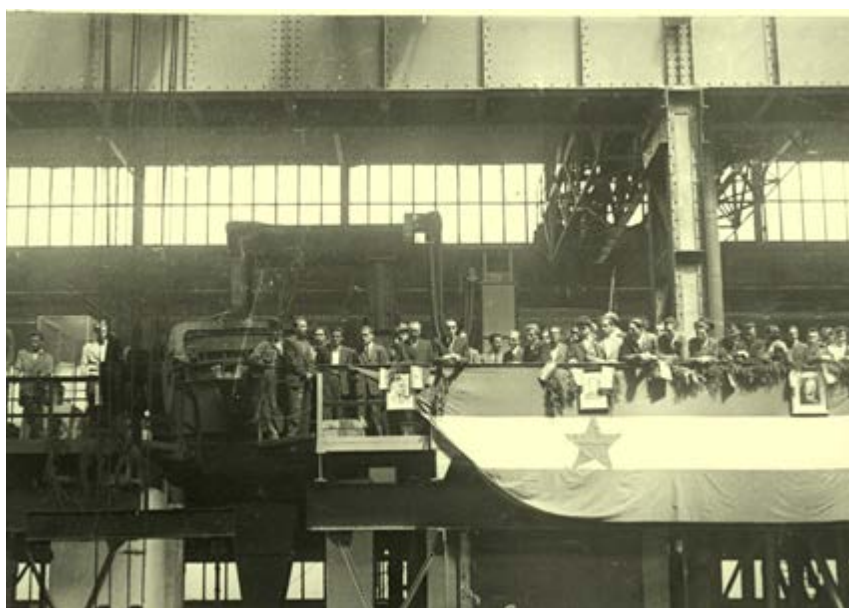
Spomladi leta 1952 se je naš Guštanj slovesno preimenoval v Ravne na Koroškem, ki je obenem postalo mesto. Tedaj so tudi slovesno odprli novo jeklolivarno! Naša »fabrika« se je sedaj uradno imenovala Železarna Ravne. Vemo že, da je do tlej kot zaščitni znak še uporabljala staro Thurnovo sidro, zdaj pa je dobila novega in sodobnega: nagnjeno elektroobložno peč, pod njo pa kratek in jasen napis RAVNE.

Leta 1945 so se ponovno zbrali nogometaši predvojnega SK Slovan in v okviru telesnovzgojnega društva novembra ustanovili nogometno sekcijo. Še istega leta so v grajskem parku uredili lepo nogometno igrišče. S pridom so ju (park in igrišče) izkoriščali tudi gojenci Dijaškega doma na gra-

du, saj jim je pomenil idealen kraj za telovadbo in rekreacijo na svežem zraku. Naš park se od takrat ni kaj dosti spremenil, le bukve imajo danes tudi po nekajkrat večji obseg! Nogometaše sta z razumevanjem podprla železarna in njen sindikat. Aktivnih članov je bilo okoli 16, mladinci pa so imeli svoje moštvo, ki je tekmovalo v prvenstvu podzveze. V letih 1946–1948 je člansko moštvo redno osvajalo drugo mesto v mariborsko-celjski ligi. Zaradi hitre prirasti članstva se je nogometna sekcija že leta 1948 reorganizirala v klub in nekaj pozneje spremenila tudi ime Guštanj v Fužinar. Po letu 1951 je bil NK Fužinar nekaj časa v krizi, pa so se fantje hitro pobrali. Mojster fotografije Maks Dolinšek jih je ujel tik pred prvenstve-

● Nogometaši Fužinarja pred tekmo z mariborskim Železničarjem (11. 10. 1951)

● Odprtje nove jeklolivarne maja 1952

● Člani TVD Partizan pri vadbi v bivšem sokolskem domu (1951)

no tekmo z Železničarjem iz Maribora. Na sliki smo prepoznali Franca Iviča, Adolfa Hanuša, Stanka Marchiottija, Poldeta Čiča, Petra Štehnika, Dominika Kosa, Ščetinca, Ota Leša, Valterja Krajgerja in Hinka Krajgerja.

Ko sta se telesnovzgojna in športna organizacija ločili, telovadci niso imeli prostora za samostojno delo. Bivši sokolski dom je bil spremenjen v kinodvorano, društveno orodje pa je bilo uničeno. Ko pa se je kino preselil v nove prostore ob Meži, so sestavili pripravljalni odbor za ustanovitev telovadnega društva, ki je svoje prve naloge – zbrati vse, ki imajo smisel za »fizikulturno« delo; postaviti temelje za močno telovadno

organizacijo; urediti telovadnico – uspešno opravil in sklical 23. januarja 1951 ustanovni občni zbor Telovadnega društva Guštanj. Društvo je takoj začelo z redno vadbo vseh oddelkov, nekajkrat nastopilo v Mežiški dolini, oktobra 1951 pa priredilo svojo prvo telovadno akademijo, ki je izjemno uspela in pritegnila v telovadno društvo, ki se je pozneje preimenovalo v TVD Partizan, še številne nove člane. Konec leta 1951 jih je bilo že več kot 120. S tem je naša železarna že takrat dokazovala, da imajo njeni vodstveni delavci smisel in pravi občutek tudi za bogato športno življenje svojih zaposlenih. ●

besedilo Metka Šuštaršič, vodja Standardizacije, Acroni,
Stanislav Jakelj, razvojni inženir, RCJ/Acroni
fotografije www.pictureslovenia.com
vir www.pictureslovenia.com

ACRONIJEVCI ODLIČNI FOTOGRAFI

S pohodom digitalnih fotoaparátov smo postali zapisovalci časa in prostora tako rekoč vsi. Moč fotografije in moč interneta v enem pa je recept za noro izkušnjo. PictureSlovenia omogoča promocijo fotografij o Sloveniji.

▲ Cerkev na otoku, prvonagrajena fotografija natečaja Poslikajmo Slovenijo 2012, avtor Matej Vranič

Glavni namen projekta PictureSlovenia je prikazati Slovenijo v vsej raznolikosti na fotografijah ter hkrati ob pomoči svetovnega spleta, razstav, publikacij in člankov v medijih skrbeti za promocijo Slovenije doma in v tujini. Za doseg te ciljev uporabljamo inovativne tehnologije, vzpostavljamo kreativne odnose s številnimi ustvarjalci in partnerskimi podjetji ter organizacijami, ki v tem početju prepoznajo tudi svoje cilje in poslanstvo. Tako so o sebi zapisali vodilni v organizaciji PictureSlovenia.com.

Letošnji natečaj Poslikajmo Slovenijo 2012 se je zaključil 25. junija. To je bil že četrty izbor za naj fotografijo Slovenije

in tokrat prvič tudi izbor naj fotografij številnih regij in občin. Ponovno je natečaj presešel pričakovanja glede števila oddanih del in sodelujočih avtorjev. 1700 fotografov je prijavilo preko 5000 fotografij. Žirija je izbrala in med nagrajene uvrstila nekaj več kot 160 fotografskih del. Skupno število zmagovalnih avtorjev je 68. To so rekordne številke tako po obsegu del in nagrad kot nagrajenih avtorjev.

Predstavljamo vam prvonagrajeno fotografijo natečaja avtorja Mateja Vraniča z naslovom Cerkev na otoku. Komisija je o izboru fotografije zapisala:

»Pri tehtanju med najožjim naborom možnih zmagovalcev

Prvonagrajena fotografija Navitje katalizatorja, avtor Stanislav Jakelj

Drugonagrajena fotografija Rezalec, avtor Jani Novak

Četrtonagrajena fotografija Ulivanje jekla, avtor Stanislav Jakelj

je prevladalo mnenje, da je fotografija preprosto odlična, pri čemer je treba sprejeti dejstvo, da gre za klišejski, "zguljen", prečitan motiv ... Toda prav ta vsakdanjost motiva dokazuje, da lahko še tako klišejski motiv fotografiramo popolnoma klasično, a še vedno odlično. Fotografija je po mnenju žirije likovno očiščena, estetizirana in prav zaradi tega, kljub klišejskemu motivu, ne moremo reči, da je kičasta, ker avtor razen saturiranih barv ni dodal ničesar. Čestitke!«

Na letošnji natečaj Naj fotografija Slovenije se je prijavila tudi Občina Jesenice z namenom iskanja naj fotografije Občine Jesenice. Od 134 prispelih fotografij na ta natečaj je bilo nagrajenih osem najboljših fotografij. Po nam znanih podatkih sta se med osem nagrajenih fotografij – fotografov

uvrstila prav naša sodelavca Acronija in obenem s svojimi fotografijami osvojila najvišja mesta. Na natečaju Naj fotografija Občine Jesenice je prvo mesto osvojila fotografija Stanislava Jaklja z naslovom Navitje kolobarja, tretje mesto fotografija Janija Novaka z naslovom Rezalec in četrto mesto ponovno fotografija Stanislava Jaklja z naslovom Ulivanje jekla.

Veseli smo njunega uspeha in obenem avtorjema iskreno čestitamo.

Še več zanimivih in nagrajenih fotografij si lahko ogledate na spletnem naslovu www.pictureslovenia.com. Če je v natečaju sodeloval še kakšen sodelavec skupine SIJ – Slovenska industrija jekla in osvojil nagrado, ga iz uredništva časopisa SIJ naprošamo, naj nam to sporoči. ●

PTIČJI ŠPIK

Pogorelček ni pogost, pri nas je žal prereditelj gost, vendar stanje se popravlja, se pogosteje pojavlja.

Sem ga videl tu pri nas, kjer je starodavna vas, so vrtovi, staro drevje in že staro je vejevje.

In prav tukaj se drži, kjer v duplu gnezdo si zgradi. In kako se ta oglašaja? To marsikdo se vpraša.

Kratek, a pogosti »hiit«, tako pač mora bit'. Resno, tip je dolgočasen, pa še kako je glasen!

Zakaj pogorelček se mu reče? Enkrat bil je slabe sreče, je v ogenj padel, od tam vstal, prav kot feniks je postal.

Bela glava je pepel, ko iz ognja je ušel, pod kljunom oglje ostalo, drugo rdeče od ognja je postalo.

Zato rep, trebuh ves rdeč in videti je ves žareč, se priklanja, prav zares, z repkom miga nam še vmes.

Šmarnica je gospodična, ptičica zares je mična. Zakaj omenjam jo sedaj? Takoj povem vam to, zakaj.

S pogorelčkom sta si v bližnjem rodu, torej sta si v sorodu in včasih se zgodi, pogorelček šmarnico dobi.

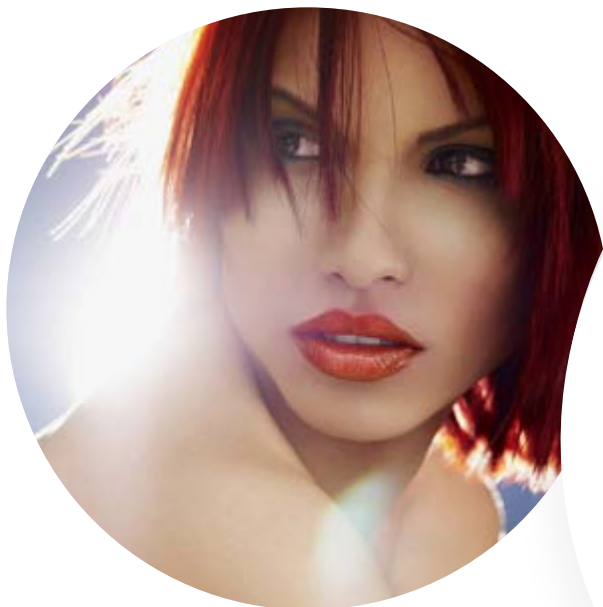
A pač taka je narava, če je kje neumna glava, tako sama poskrbi, kasneje pač potomcev ni.

Če o ptičih nič ne znamo, kako najlažje ju spoznamo? Stresata svoj rjast rep in večkrat gresta v počep.

Če šmarnico kje kdo zagleda, in pogorelčka – to seveda, naj na miru ju pusti, naj živita svoje dni!

Pač, kdor je bistre glave, ta je strpen do narave, saj vse, kar okrog nas živi, naj dočaka stare dni.

Ko ti zmanjka idej, poglej okoli sebe.

Greh je črnilo, ki ga ni mogoče izbrisati.

Veliko katolikov ima večje težave s križem kot z antikristi.

Alkohol je individualist, ki o družini nima dobrega mnenja.

Ko ti bije zadnja ura, niti ni tako hudo: če si v službi.

Državni proračun je kot ozonska luknja:
več je svinjarije, večja je.

KARIKATURA

avtor Boter Špik

MODRUJEMO

Ni je bolj strme poti na svetu,
kot je pot do izobrazbe.

Marx

Tvoje najgloblje spoznanje je hkrati tvoja
največja in izključna last.

Gerhart Hauptmann

Ne oziraj se na to, od kod prihajaš,
temveč glej, kam greš.

Beaumarchais

Če si se napotil proti cilju in se med potjo začel
ustavljati, da bi kamenjal vsakega psa, ki laja na
tebe, ne boš do cilja nikdar dospel.

Dostojevski

MOŽGANSKI KRIŽKRAŽ

AVTOR: DRAGO RONNER, ACRONI	ZAŠČITENA PRAVICA DO IZUMA	OMAJEK	GADJA LUKNJA	GORA NA AVSTRIJ- SKEM KOROŠKEM	NEKDANJI ETIOPSKI KNEZ	NAJVEČJI HRVAŠKI POLOTOK	NASELJE NA SEVER- NEM ROBU KRASA	VEČJA OSTRA SKALA	ITALJANSKI DIRIGENT (ALBERTO)	SMITS JE AMERIŠKI IGRALEC.	ŠKOTSKA RODOVNA SKUPNOST	PODOBA, POSTAVA	OSNOVNA MERA	ZALOGA ZA SILO, POTREBO	PEŠČENA MORSKA OBALA	ŠVEDSKI PISATELJ HANSSON	
OSTANEK PO POŽARU, OGNJU										DEBELA ZIMSKA HRUŠKA							
NAJBOLJŠA SADRA										ČRTALO, RAVNILO PLAČA GLE- DALIŠKIH IGRALCEV							
ZAČETEK NEMŠKEGA PREGOVORA																	
HRIBOVITA POKRAJINA V SZ. GRČJI					RAFAEL NADAL KOSMIČEK			DEL TEDNA SLOVENSKI BIATLONEC (JAKOV)				ZNAK ZA TELUR PRSNI OK- LEP BREZ ROKAVOV			KARAMBOL	OČKA, ATEK	
KITAJSKA REKA V MANDŽURIJI				PRIPRAVA ZA UGAŠA- NJE SVEČ MÖCVIRNAT TRAVNIK						VSTOPNICA SLOVENSKI TENORIST (ADO)							
PRIPRAVA ZA TKANJE						EMIL ADAMIČ NASELJE NA SZ. SUHE KRAJINE		KANTAVTOR SMOLAR PLAČILO NA RAČUN				NASAD OKO- LI HIŠE TEMELJNI DRŽAVNI ZAKON					
KLERŽO JE ZIMSKA HRUŠKA.	AM. TV-IN FILMSKI IGRALEC (JIMMY)	AVTONOMNA POKRAJINA V LR KITAJSKI	SLANA VODA AFRIŠKA GOZDNA ŽIRAFI							ETNIČNA SKUPINA V J. AMERIKI UDELEŽE- NEC ALKE							
IRSKI PRIPO- VEDNIK (BRAM, DRAKULA)							ANDREJ JERMAN	SLADKOVOD- NA RIBA NORVEŠKI PESNIK (PETTER)						SKLADATELJ GOLOB	GRŠKA BOGINJA PREPIRA, ERIDA	DASS JE NORVEŠKI PESNIK.	
KONEC PREGOVORA																KOSTUMO- GRAFIKA VOGELNIK	
GRM IVA (NAREČNO)				POGOSTITEV S ČAJEM ČUŠIN SILVA								L. PRITOK RENA V SVICI OLIVER REED					
OMEJEN, NEUMEN ČLOVEK							SLOVENSKI POLITIK IN EKONOMIST (JANEZ)										
DUŠEVNO STANJE NEMOČI							GLIVIČNA KOŽNA BOLEZEN, GOBICE				NEKDANJA SOVJETSKA SM. TEKA- ČICA SMETANINA						